

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Quæstio III. De Providentia Dei in specie.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

causa, v. g. ex universali terræ motu, esset moriturus, DEUS inspirare potest matri talem ingressum, ut ipsa hoc pium opus faciat. At, si infans alias non esset moriturus in utero, DEUS hoc non inspirat matri, quamvis feminae aliquando sibi falsò imaginentur, quòd à DEO ad aliquid incitentur.

632. Ob. ultimò. Si DEUS vult omnes homines salvos, cur igitur non dat omnibus gratias efficaces? qui enim seriò aliquid vult, facit omnia, quæ potest: & si habeat medium certum illud obtinendi, non omittit hoc adhibere. Hæc obiectio duo tangit. Primum est, an DEUS possit seriò velle omnium salutem, quamvis non omnibus det gratias efficaces. Secundum, cur uni præ alio det gratias efficaces. Ad 1. dico, DEUM tamen efficaciter affectivè, licet non effectivè, velle omnium salutem; licet enim voluntas effectivè efficax determinet ad omnia prorsus media adhibenda, non ita determinat voluntas tantum efficax affectivè; nam etiam seriò dicimur velle ea, in ordine ad quæ tantum facimus, ut non possit nobis imputari, si res non fiat: quamvis non omnia, quæ possemus, faciamus. Sic pater seriò vult filii sui in literis profectum, si ei de libris, ac Magistro provideat, quamvis eum non aliò mittat, etsi ibi spes major esset hauriendæ doctrinæ: & nos omnes seriò volumus olim esse beati, quamvis non omnia, etiam utilissima, media adhibere velimus, modò necessariis utamur.

Ad secundum repono cum SS. PP. illud Apostoli ad Roman. 11. v. 33. *O altitudo divitiarum sapientiæ, & scientiæ DEI, quam incomprehensibilia sunt judicia ejus, & investigabiles viæ ejus! quis enim cognovit sensum Domini, aut quis consiliarius ejus fuit? Addo dictum S. Augustini de Spirit. & lit. c. 34. Jam si ad illam profunditatem scrutandam quisquam nos coarctet: cur illi ita suadeatur, ut persuadeatur, illi autem non ita, duo sola occurrunt interim, quæ respondere mihi placeat: O altitudo divitiarum! & Nunquid iniquitas apud DEUM? Cui responsio ista displicet, querat doctores, sed caveat, ne inveniat presumptores. Et tract. 26. in Joannem non longe à principio. Quare illum trahat, & illum non trahat, noli velle judicare, si non vis errare. Semel accipe, & intellige: si non traheris, ora, ut traharis.*

QUÆSTIO III.

De Providentia DEI in Specie.

ARTICULUS I.

Quid sit prædestinatio, & an detur ante merita conditionatè prævisa.

633. **P**ars providentiæ est prædestinatio, ut tradit S. Thomas 1. part. quæst. 23. art. 1. in corp. Hæc autem, prout restringitur ad homines post peccatum originale, definitur à S. August. l. 2. de bono perseverantia c. 12. *Præscientia, & præparatio beneficiorum DEI, quibus certissimè liberantur, quicunque liberantur.* Unde prædestinatio involvit actum intellectus, scilicet præscientiam: & a-

ctum voluntatis, scilicet præparationem beneficiorum, seu ordinationem gratiarum. Quando autem in Scripturis prædestinatio videtur reduci ad voluntatem, consideratur tantum inadæquatè, seu ut libera; nam adæquatè considerata, seu ut prudens, & libera electio, utique involvit etiam actum intellectus.

Queritur jam, an actus intellectus prærequisitus ad prædestinationem, inadæquatè sumptam pro actu voluntatis, seu decreto liberandi à malis, aut beatificandi, & quidem ob merita, sit tantum actus scientiæ simplicis intelligentiæ, vel an requiratur etiam scientia media de meritis conditionatè, vel etiam scientia visionis de iisdem absolute futuris. Quod attinet ad scientiam visionis, postea agemus, modò autem de scientia media.

P. Nicolaus Martinez, & post eum aliqui Recentiores, defendunt, posse DEUM post scientiam simplicis intelligentiæ, ante scientiam mediam, hominem prædestinare ad gloriam, tanquam coronam, vel etiam actum bonum prædefinire: quod tamen pluribus modis potest exponi. 1. ut DEUS antecedenter ad scientiam mediam ita decernat: *Volo Petrum salvum, vel liberè, & per merita, si ipse liberè bene agat: vel necessariò, & sine meritis, si nolit liberè bene agere.* At hoc decretum non datur in hac providentia, saltem circa eos, quibus usus rationis conceditur (quidquid sit, an DEUS aliquos non sinat pervenire ad usum rationis; quia prævidit eà malè usuros, ut verificetur de iis illud: *Raptus est Esau.* quod ipsum tamen sine scientia media explicari non potest) DEUS enim nullum rationis capacem vult salvare sine actu libero, seu merito: alii autem carentes usu rationis non ob merita propria prædestinantur. 2. Ut DEUS dicat: *Volo Petrum salvum per mediam, quibus per scientiam mediam videro eum liberè consensurum.* 3. Ut DEUS sic tendat: *Volo eum salvum, vel per hunc, vel per illum actum, quem ipse liberè elegerit.*

634. Dico. DEUS non potest habere ullum tale decretum antecedens scientiam mediam. Prob. conclusio. 1. Datur tantum unicuique decretum virtualiter indivisibile, supponens scientiam mediam, ut probatum à n. 557. ergo non datur alterum, antecedens scientiam mediam, quod ex hoc ipso capite differret in aliquo prædicato intrinseco, & virtualiter distinguere-tur. Conf. 1. DEUS nihil potest determinare, nisi plenissimè pro priori comprehendat omnes eventus ex illa re secuturos, ut probatum n. 558. ergo nihil potest determinare ante scientiam mediam.

Probatur Conclusio 2. Hoc decretum, quocunque in sensu ex adductis sumatur, non stat cum ea libertate, quam in hac providentia homines, saltem ordinariè, habent: ergo in hoc decreto non potest stare prædestinatio universalis, & ordinaria: ergo nulla; nec enim dici potest, quòd DEUS B. Virginem, vel adhuc unum, aut alterum Sanctum speciali prædestinatione, & quidem virtualiter distincta, ac novum mysterium involvente, elegerit; quia prorsus gratis id diceretur; cum potuerit DEUS per eandem realiter universalem prædestinationem, modò habeat specialem aliquam formalitatem, eos specialiter

cialiter eligere: adeoque gratis, & incongruè novum mysterium admitteretur.

635. Prob. jam ant. Libertas, quam homines in hac providentia, saltem ordinariè, habent, est non tantum ad modum acquirendi salutem, sed etiam ad ipsam salutem: atqui, posito illo decreto, homines non amplius sunt liberi ad ipsam salutem, sed tantum ad modum, ut scilicet eam acquirant potius per hæc, quam per alia media, aut merita: ergo, maj. habetur ex Scripturis, & Patribus, dicentibus, in hominis potestate esse vitam, & mortem, hoc est; suppositâ gratiâ salvari, aut damnari.

Sic omnes exponunt illud *Deutr. 30. v. 19. Testes invoco hodie cælum, & terram, quod proposuerim vobis vitam, & mortem, benedictionem, & maledictionem: Elige ergo vitam.* & illud *Eccl. 15. v. 14. DEUS ab initio constituit hominem, & reliquit illum in manu consilii sui: adjecit mandata, & precepta. Si volueris mandata servare, conservabunt te. ... Ante hominem vita, & mors; bonum, & malum.* An autem B. V. vel unus, aut alter alius Sanctus, tantum habuerit libertatem ad modum; non verò ad ipsam salutem, ita, ut non potuerit impedire formalitatem decreti, volentis ipsi salutem, non est quæstio hujus loci: quamvis difficulter probaretur assertio affirmativa.

Prob. jam min. Decretum independens à scientia media esset impedibile ab homine; quia homo non potest impedire decretum, nisi, quatenus potest impedire scientiam mediam: insuper esset essentialiter connexum cum salute, vel beatitudine; quia per decretum prædefinitivum, uti & per prædestinativum, intelligitur decretum efficaciter intentivum, sive gloriæ, sive actus boni, & consequenter necessariò post se trahens objectum prædefinitum: ergo tale decretum inimpedibiliter esset connexum cum salute hominis, eamque necessitate inimpedibili post se traheret: adeoque talis homo non esset liber ad ipsam salutem, sed ad summum ad hoc, ut eam per hunc, vel illum actum acquirat.

Sicut, (quod est exemplum P. Gormaz) si quis damnaretur ad mortem, sed relinqueretur ei optio, ut fune, vel gladio, aqua, vel igne, sclopo, vel ense &c. pro libitu posset mori: vel, si certissimè projiciendus ex fenestris haberet optionem, ut per quamcunque vellet ex innumeris, & non per aliam, projiceretur: talis non esset liber ad mortem simpliciter, sed tantum secundum quid, seu ad modum mortis.

636. Confirm. Taliter prædestinatus in fine vitæ non esset liber ad actum graviter peccaminosum eliciendum, vel in prius electo habitualiter perseverandum; nam saltem pro eo casu decretum illud esset impedimentum determinatum, & inimpedibile actus graviter mali, ut patet expendenti: atqui homo etiam tunc, quamdiu est rationis capax, debet ordinariè esse liber ad peccandum: ergo. Si quis fortè diceret, quod etiam tunc posset talis homo male agere; sed DEUS deberet ei prorogare vitam, ut iterum poenitentiam ageret: inprimis non satisfieret difficultati, & rediret quæstio de secundo articulo mortis, ac de tertio, ut patet consideranti. Dein deberet admitti, quod hac ratione esset in potestate hominis impedire suam mor-

tem pro libitu: quod est contra communem persuasionem Doctorum, & Patrum, qui à plenissima libertate DEI nostram vitam pendere supponunt.

Rursus, hac ratione deberet salus hominum prædestinatorum non esse alligata ullis mediis determinatis, sed DEUS esse illimitatè paratus ad danda semper alia, & alia media, donec homo alicui consentiat. Hoc autem infra ob graves rationes negabimus: ex quo ipso capite efficaciter etiam impugnari potest decretum P. Martinez. Ex hæcenus autem dictis habetur, multò magis repugnare decretum antecedens scientiam mediam, & prædefiniens actum aliquem determinatè acceptum; quia tunc nulla proflus libertas ad talem actum daretur.

637. Quæres, an in hac providentia aliqui salventur sine prædestinatione formali; nam, ut diximus num. 605. nec prædefinitio, nec etiam prædestinatio formalis, necessaria est causis secundis ad agendum, necessitate se tenente ex parte istarum causarum; quamvis prædefinitio videatur necessaria ex parte DEI. Resp. primò, esse fide certum, quod detur aliqua prædestinatio formalis: quod habetur ex illo ad *Roman. 8. v. 29. Quos præcivit, & prædestinavit, conformes fieri imaginis Filii sui.* item *ait. 13. v. 48. Crediderunt, quotquot erant præordinati ad vitam æternam.* Hinc S. Prosper ad cap. Gall. resp. 1. ait: *Prædestinationis autem fides multa sanctorum auctoritate Scripturarum munita est.*

Resp. secundò, etiam certissimum esse, quod in hac providentia nemo salvetur sine prædestinatione formali. Sic S. Fulgentius l. de fide ad Petrum (qui habetur inter opera S. Augustini tom. 3.) c. 35. ait, *Firmissimè tene, & nullatenus dubites, ... nec quengquam eorum, quos non prædestinavit ad vitam, ulla posse ratione salvari.* Alii quoque Patres, atque Concilia docent, ad vitam æternam præcedere præordinationem ad illam, & hinc universaliter accipitur illud ad *Ephes. 1. v. 5. Qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Jesum Christum in ipsum secundum propositum voluntatis suæ: itémque illud ad Rom. 8. v. 28. Diligentibus DEUM omnia cooperantur in bonum, iis, qui secundum propositum vocati sunt sancti.* Et sanè, si per prædestinationem intelligitur decretum efficax collativum gloriæ, implicat, hominem sine tali decreto salvari: si autem etiam intelligitur præparatio, & collatio gratiarum in ordine ad conferendam gloriam, hæc semper datur in hac providentia, videturque necessaria ex parte DEI, quamvis non necessaria sit ex parte hominis, ut dictum.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

638. **O**B. 1. Decretum antecedens scientiam mediam non constituit actum primum proximum, sed tantum remotum, & relinquit omnia principia indifferentia: ergo non obest libertati. Conf. 1. DEUS potest post hoc decretum videre per scientiam mediam, quod Petrus alicui auxilio sit liberè consensurus: ergo non tollitur liber-

tas. Confirm. 2. Decretum hoc esset purè intentivum, non influxivum: ergo non obesset libertati. Confirm. 3. Decretum hoc penderet à scientia media: ergo esset sufficienter impediibile. Resp. 1. Si hæc omnia omitterentur, tamen adhuc staret primaria probatio, & confirmatio adducta num. 634. Resp. 2. dist. 1. partem ant. Decretum hoc non constituit actum primum proximum expeditum. conc. ant. non constituit eum impeditum. nego ant. & conf. sicut enim catena non constituit actum primum proximum ad fugam expeditum; quia scilicet ea appositâ aufertur negatio impedimenti: ita etiam istud decretum &c. dist. etiam secundam partem ant. Decretum relinquit principia indifferentia ad modum salutis. omitt. ant. ad ipsam salutem. neg. ant. & conf. Ad 1. confirm. omitt. ant. dist. conf. non tollitur libertas ad modum. omitt. conf. ad substantiam salutis. neg. conf. Ad 2. confirm. sub eadem distincti. conc. vel neg. conf. Ad 3. confirm. dist. ant. Decretum penderet à scientia media in ordine ad modum salutis. conc. ant. in ordine ad substantiam salutis. neg. ant. & conf. Explicatio harum distinctionum haberi potest ex num. 635.

639. Ob. 2. Potest DEUS dicere: *Nolo Petro dare auxilium efficacæ*; atqui hoc decretum non minus est impediibile, ac connexum cum uno libertatis extremo, quam decretum superius prædefinitivum: ergo. Resp. dist. maj. potest DEUS hoc dicere ante scientiam mediam. neg. maj. post illam, & dependenter ab illa. conc. maj. & dist. sic min. neg. conf. Certè hoc decretum impediret necessariò consensum; cumque impediibile esset, tolleretur libertatem.

Unde DEUS tantum, suppositâ scientiâ mediâ, potest sic dicere: video quidem hæc auxilia ex determinatione Petri esse conjungenda cum dissensu, nolo tamen ipsi alia dare, sed volo dare ista: in hoc casu autem Petrus posset, si vellet, hæc ipsa auxilia conjungere cum consensu, & illud decretum permissivum impedire, ut sæpè jam diximus. Accedit, quòd decretum illud antecedens ex alio etiam capite deceat DEUM; quia determinaret ad dissensum: certè ad hunc DEUS affici videretur: præterquam, quòd nullum decretum possit antecedere scientiam mediam.

640. Ob. 3. DEUS per scientiam simplicis intelligentiæ videt, quòd in cumulo infinitorum auxiliorum possibilem detur necessitas metaphysica vaga ad alicui liberè consentiendum: ergo potest ante scientiam mediam prædefinire aliquem actum bonum liberum, saltem indeterminatè sumptum: ergo potest DEUS Petrum prædestinare per tale decretum: Volo, ut Petrus aliquem actum bonum eliciat, & propter illum volo illi dare gloriam. Hanc necessitatem vagam admittunt aliqui Authores; eam negant alii, & præsertim Gormaz de DEO à num. 894.

Ad clariorem rei notitiam, sciendum, non intelligi cumulum auxiliorum simul collatorum; (in hoc enim non vaga, sed determinata, & à creatura insuperabilis necessitas daretur; quia impossibile est, ut creaturæ vires limitatæ superent infinita, vel certè finita sine fine auxilia,

simul collata) sed intelligi tantum cumulum auxiliorum, quæ possint conferri seorsim ab aliis, & talia sint, ut cuilibet determinatè sumpto voluntas creata resistere possit; si enim seorsim, & determinatè sumpto resistere nequiret, utique libertas rueret. Unde tantum queritur, an non ex isto cumulo aliquod auxilium indeterminatè sumptum possit esse necessitans, sicut, suppositâ implicantiâ infiniti, aliquis homo, indeterminatè sumptus, est impossibilis.

641. Resp. 1. omitt. ant. neg. conf. quia, licet daretur illa necessitas vaga in auxiliis possibiliibus, tamen illa se sola non obesset libertati: sicut non obest cumulus auxiliorum necessitans, si nullum conferatur: at, si accedat decretum impediibile, & essentialiter connexum, simulque conferens tale auxilium, tunc per hoc complexum tollitur libertas, saltem ad substantiam actûs, si non etiam ad circumstantias: & auxilia, quantumcunque intrinsicè indifferentia, redduntur extrinsicè determinata, ac necessitans. Sic etiam funis, & gladius sunt intrinsicè indifferentes, & se solis non tollunt libertatem ad moriendum: at tollunt accedente iudicis sententia &c. Unde illi cumulo auxiliorum accedere non posset, stante libertate, decretum antecedens scientiam mediam, prædefiniens actum indeterminatè sumptum, & aliquod ex illis auxiliis conferens: præterquam, quòd tale decretum etiam ex alio capite repugnet ex num. 634.

Responderi potest 2. neg. ant. quia valde inclino in sententiam Doctoris Eximii l. 1. de prædestinatione cap. 7. ubi n. 15, supponit, in multitudine auxiliorum non posse videri effectum necessariò futurum, atque, non implicare, ut ex tota collectione auxiliorum effectus non sequatur. Idem docet Gormaz de DEO n. 894. Arriaga, Martinon, Ripalda, & teste Quirros, communis nostrorum, quòd scilicet illa vaga metaphysica necessitas non detur; nam, si applicaretur homini per decretum antecedens scientiam mediam, tolleretur libertatem: adeoque non servit ad eum finem, ad quem est excogitata, consequenter est superflua, & inutilis. Si autem detur tantum decretum subsequens scientiam mediam, eo ipso non applicatur illa indeterminata necessitas; quia ipsum decretum est impediibile, & quodlibet auxilium conjungibile cum dissensu; præterquam, quòd nulla efficaci ratione necessitas illa probetur. Nec dicas, eam probari ex dominio DEI in actus liberos. Resp. enim, hoc dominium DEI non esse tale, ut libertati obsit, vel media, aut impossibilia, aut inutilia adhibere queat.

642. Dices 1. Necessitas moralis, etiam vaga, unâ cum decreto prædefinitivo, vel permissivo, non tollit libertatem: ergo nec necessitas metaphysica. Resp. dist. ant. necessitas moralis vaga non tollit libertatem, conjuncta cum decreto antecedente scientiam mediam. neg. ant. cum decreto subsequente. conc. ant. & neg. conf. Si decretum subsequitur, eo ipso est impediibile: necessitas autem moralis est physicè vincibilis, non autem necessitas metaphysica: unde illa stat cum libertate physica, non verò ista. Necessitas metaphysica est indivisibilis, nec potest vinci per partes; alias non esset Chimeri,

maricum, eam vincere. Necessitas moralis est divisibilis, potestque per partes vinci. Hinc, si e.g. necessitas metaphysica daretur in cumulo sex auxiliorum; si quis quinquies fuisset dissensus, tota necessitas devolveretur ad sextum auxilium: & huic deberet quis metaphysicè consentire. Non ita se habet necessitas moralis, quod propter utilitatem doctrinæ pluribus explico ex Gormaz.

643. Necessitas moralis aliud non est, quam fundamentum ad prudenter judicandum, effectum in his circumstantiis exsisturum: quamvis physicè impediri possit, sed non, nisi valde difficulter, & per modum agendi extraordinarium. Fundamentum hoc aliquando desumitur ab intrinseco, e.g. à pravis habitibus, inclinantibus ad malum, vel à virtutibus, inclinantibus ad bonum: sic, si videmus hominem, solitum quotidie nimium bibere, prudenter judicamus, etiam hodie idem facturum. Aliquando stat fundamentum hoc in extrinseco, nimia scilicet difficultate objecti, e.g. in metu gravissimo incusso. Aliquando stat partim in intrinseco, partim in extrinseco, e.g. in intrinseca naturæ fragilitate, & tentationibus extrinsecè allicientibus. Et hac ratione homo moraliter est necessitatus ad peccandum venialiter, saltem aliquando, ut habet Trident. sess. 6. cap. 11. & can. 23. quippe moraliter certum est, fragilem naturam intra plures durationes, accedentibus tentationibus, semel saltem in istis venialiter lapsuram.

Sicut autem una natura fragilis, & plures durationes, dant fundamentum judicandi, illam leviter intra istas peccaturam: ita etiam plures naturæ fragiles, & una duratio, dant simile fundamentum, aliquam, saltem indeterminatè sumptam, ex his naturis intra eam durationem leviter peccaturam. Dixi unam, non omnes; quia in priori casu necessitas tangit unam determinatam naturam, intra plures durationes existentem: in hoc posteriori autem casu necessitas fundatur, non in una, sed in pluribus naturis; hinc nullam naturam determinatè sumptam tangit, aut adæquatè illam respicit; sed tantum in adæquatè quamlibet, & tantum totum cumulum naturarum adæquatè. Cum autem cumulus hominum, adæquatè sumptus, non possit esse necessitatus ad peccandum, nisi vel omnes, vel saltem aliquis ex illo peccet, debet saltem aliquis, indeterminatè sumptus peccare; cum nullus determinatè sumptus peccare debeat.

Est tamen hæc necessitas moralis etiam divisibilis, & vincibilis per partes; hinc si quis, necessitatus moraliter ad peccandum intra diem, per viginti tres horas non peccasset, ultimâ horâ non haberet amplius totam moralem necessitatem vincendam, sed tantum aliquam partem, quam longè facilius, & moraliter potest vincere. Et eodem modo, si ex cumulo centum hominum, intra quos datur necessitas moralis, ut aliquis indeterminatè sumptus peccet, si, inquam, nonaginta novem non peccassent, centesimus non deberet vincere totam moralem necessitatem, sed tantum centesimam partem. Neque haberetur amplius tam prudens fundamentum judicandi, quod hic centesimus esset peccaturus: quare, si etiam iste non peccaret, nullum factum esset miraculum: sed tantum iste modus agendi

horum centum hominum fuisset extraordinarius, quem nemo judicasset eventurum: qui tamen modus extraordinarius non stetit in singulis omissionibus peccatorum, sed in tota collectione omnium. Non ita se res habet in necessitate metaphysica, ut dictum num. 642.

Dices 2. Necessitas vaga peccandi aliquando saltem in vita aliquo veniali indeterminatè sumpto, quæ juxta Trident. sess. 6. can. 23. & cap. 11. omnibus inest, non tollit libertatem ergo neque necessitas vaga, & metaphysica consentiendi alicui auxilio indeterminatè sumpto. Resp. neg. conf. Illa necessitas, ut antecedens, est tantum moralis, nec est metaphysica, nisi ut consequens.

Ut ait Gormaz de DEO num. 897. Tridentinum ibi respicit ad necessitatem moralem antecedentem, quæ libertatem non destruit: dein etiam respicit ad necessitatem metaphysicam consequentem, quæ etiam non obest libertati, quæque stat in eo, quod DEUS prævidens per scientiam mediam, homines non consenturos his auxiliis, ad vitanda per totam vitam venialia omnia sufficientibus, ex inscrutabili tamen judicio, alia dare noluerit, excepta B. Virgine, cui privilegium hac in re concessum sit, divinare non ausim. videatur Gormaz loc. cit.

644. Dices 3. Si non datur illa necessitas metaphysica vaga, posset dari creatura, quæ prævideretur nulli auxilio consensura, adeoque, à qua DEUS non posset obtinere liberum consensum: hoc est contra S. Augustinum Enchirid. c. 98. ubi ait: *Quis tam impie despiat, ut dicat, DEUM malas hominum voluntates, quas voluerit, quando voluerit, ubi voluerit, in bonum non posse convertere?* ergo. Resp. 1. cum Gormaz, & Ariaga tract. de scientia DEI disp. 21. sec. 6. n. 36. neg. maj. Cum hoc ipsum ex moraliter impossibilibus maximum moraliter impossibile sit, rectè dicitur, fieri non posse, adeoque neque à DEO prævideri. Responderi potest 2. cum eodem Gormaz, dist. ma. posset dari talis creatura in hac providentia, neg. maj. in alia providentia. omitt. maj. & dist. sic min. neg. conf.

Quod nulla talis creatura sit possibilis in hac providentia, habetur ex eo, quod DEUS revelaverit, se omnium corda habere in manu sua; hoc ipso enim implicite revelavit, se nullam creaturam in hac providentia producturum, quam non, stante libertate, posset convertere. Et de hac providentia intelligi possunt S. Scripturæ, & PP. nam qui de hac re maxime agit, S. Augustinus, relinquit in medio, an talis creatura absolute, vel in alia providentia possibilis sit; nam l. 1. ad Simplicianum quest. 12. circa medium ait: *Quod si tanta quoque potest esse obstinatio voluntatis, ut contra omnes modos vocationis obdureseat mentis aversio, queritur etiam, utrum de Divina pœna sit ipsa duritia: nihil autem decidit.* Addit quidem S. Doctor: *Quis etiam dicat modum, quo ei tali creaturæ persuaderetur, ut crederet, etiam omnipotenti desuisse?* sed, cum talis creatura ponatur omnibus vocationibus, libertati congruentibus, resistere, hæc verba intelligi debent de modo vocandi necessario.

Sic etiam idem S. Doctor contra Faustum l.

22. c. 28. ait: *Utrum autem sit aliqua rationalis creatura, quam nihil possit illicitum delectare, magna questio est. Quod si est, non in eo genere factus est homo: nec illa natura Angelica, quæ in veritate non stetit.* Ecce hic etiam relinquit in medio, an creatura sit possibilis, quæ à nulla tentatione possit vinci, adeoque omnibus auxiliis ad fugiendum malum, vel faciendum bonum esset consensura: & tantum dicit, tales non esse homines, vel Angelos, factos.

Huc spectat censura, quam affert Amicus tom. 1. in 1. part. disp. 12. sect. 12. n. 238. editam à Revisoribus nostris Romanis, jussu A. R. P. N. Vincentii Carassæ, quæ prohibetur, ne quis in scholis Societatis doceat, etiam Beatissimam Virginem sub nullo auxilio prævisam esse dissentientem; cum omnis creatura libera peccabilis sit, & de facto peccet, nisi adsit auxilium DEI efficax. Additur ibidem, privilegium B. Virginis, à Tridentino assertum, stetit in eo, quod DEUS elegerit gratias prævisas in his circumstantiis (quas etiam elegit) conjungendas à B. Virgine cum consensu.

645. Quod si igitur questio ad aliam providentiam transferatur, & queratur, quid in ea possibile esset, respondent aliqui, quod ad dominium DEI non spectet, ut in omni providentia possit ab omni creatura habere consensum liberum: sed sufficere, si possit habere necessarium. Quo casu tamen posset, creaturam quamlibet facere vas, vel in honorem, vel in contumeliam; nam creaturam, omnibus auxiliis indifferentibus dissentientem, posset facere vas in honorem, dando ei gratiam ad consensum necessarium, & dando gloriam, non quidem ut coronam, sed tamen ut hæreditatem. Eandem posset facere vas in contumeliam, dando ei gratiam sufficientem, & permittendo peccatum, ac eam damnando.

Sicut econtrà creaturam, auxiliis indifferentibus consentientem, posset facere vas in honorem, ut patet, & vas in contumeliam, non quidem permittendo peccatum, & eam damnando; quia hæc nullum unquam peccatum esset factura: sed non elevando ad statum gratiæ, quo casu esset vas in contumeliam, saltem negativè; quia careret gloria. Imò DEUS probabiliter posset talem creaturam etiam ob peccatum originale, eo modo, quo infantes ante baptismum mortuos, damnare, posito, quod talis creaturæ voluntas potuerit alligari voluntati Adami, in quo necdum video repugnantiam.

Addendum hic, hominem auxiliis omnibus dissentientem, tamen non posse vincere voluntatem DEI; quia non vincit voluntatem DEI ille, qui non facit, quod DEUS vult, sed qui non faciens voluntatem DEI, insuper effugit poenas, quas ei propterea DEUS vellet infligere: ita S. Augustinus de corrept. & gratia c. 14. dicens: *Sic enim velle, & nolle in volentis, aut nolentis est potestate, ut Divinam voluntatem non impediatur, nec superet potestatem: de his enim, qui faciunt, quæ non vult, facit ipse, quæ vult.* & l. de spir. & lit. c. 33. *infideles quidem contra voluntatem DEI faciunt, cum ejus Evangelio non credunt: nec ideo tamen eam vincunt: verum se ipsos fraudant magno, & summo bono, malisque*

poenalis implicat, experturi in suppliciis potestatem ejus, cujus in donis misericordiam contempserunt. Ita voluntas DEI semper irrevocata est.

646. Ob. 4. Potest dici, quod scientia media se habeat ad decretum, sicut scientia visionis, consequenter non, nisi formaliter, distinguatur: sed sic non, est absurdum dicere, quod formalitas decreti antecedit formalitatem scientiæ mediæ, sicut contingit respectu scientiæ visionis: ergo potest admitti decretum, antecedens scientiam mediæ. Resp. 1. omitt. maj. neg. min. quia tamen non potest formalitas decreti præcedere formalitatem scientiæ mediæ; nam scientia mediæ deberet saltem eminentialiter dirigere ad decretum, quam directionem explicavimus num. 555. Resp. 2. neg. maj. Scientia mediæ non potest tantum eminentialiter dirigere DEUM ad decretum; nam eminentialis directio tantum datur tunc, quando cognitio, & volitio sunt inter se inseparabiles, ita, ut non possit dari hæc cognitio, quin detur hæc volitio: quod contingit in cognitione, & volitione necessaria, item in scientia visionis, & decreto: non autem in scientia mediæ, & decreto; nam, cum scientia mediæ constituat actum primum liberum DEI ex num. 576. volitio autem DEI, seu decretum, constituat actum secundum DEI, debet utique scientia mediæ posse antecedenter separari à volitione, & independentem ab hac existere; quia totus actus primus liber debet antecedenter esse separabilis ab actu secundo, & independentem ab hoc posse existere; aliàs enim esset necessariò connexus cum actu secundo, & hic non esset liber. Certè est imperceptibile, quod actus secundus, necessariò connexus cum primo, sit liber. Hinc posita scientiâ mediâ, DEUS adhuc est liber ad decretum (aliàs est inexplicabilis libertas DEI) quamvis non ita sit liber, posita scientiâ visionis. Unde etiam num. 569. negavimus, quod scientia visionis constituat libertatem DEI in actu primo.

647. Nec replices, DEUM quidem esse liberum ad decretum, habens identificatam hanc scientiam mediæ præ alia, sed non ad decretum, nullam habens scientiam mediæ identificatam; contra enim est 1. DEUS non potest sibi identificare ullum decretum liberum, à quo non sit separabilis scientia mediæ quælibet, determinatè accepta, tanquam actus primus à secundo: ergo non potest sibi identificare decretum, virtualiter etiam identificatum cum scientia mediæ determinatè accepta: cumque nulla indeterminatè accepta possit actu existere, non potest DEUS sibi identificare decretum, cum ulla scientia mediæ actu existente identificatum.

Secundò ipsa scientia mediæ non est libera DEO, sed impedibilis ab ipso: ergo DEUS non potest eam pro lubitu suo sibi, vel decreto suo libero identificare; cum hoc ipsum complexum ex scientia mediæ, & decreto non posset esse liberum, nisi antecedenter præsupponeretur scientia mediæ: ergo hæc deberet præsupponi ad se ipsam, nisi quis absurdè adstrueret duplicis generis scientiam mediæ, unam à DEO impedibilem, quæ præsupponatur, alteram à DEO impedibilem, quæ posterior ad priorem sit, & cum decreto identificetur: unde non est paritas cum

cum actu, qui simul esset scientia, & fides, quem multi possibilem admittunt, ut patebit expendenti.

Hinc non tantum in sensu quocunque formali, sed etiam virtuali, scientia media in uno, aut pluribus prædicatis discrepat à decreto, atque etiam à scientia visionis, quæ est realiter, & virtualiter identificata decreto; nam scientia media constituit actum primum liberum DEI: item est antecedenter separabilis à decreto, vel scientia visionis: est necessaria DEO, & impedibilis per impeditionem actus primi proximi, absolute collati: præsupponitur ad actum secundum liberum DEI &c: quæ prædicata non conveniunt decreto, vel scientiæ visionis.

648. Instabis. Complexum ex scientia media reflexa, e. g. *Si Petrus consentiret huic auxilio, illud ei darem*: & ex directa: *Si Petrus haberet hoc auxilium, consentiret*: est inseparabile à decreto conferendi hoc auxilium, & decretum istud ab hoc complexo; quia mutuè ex se inferuntur: ergo non est ratio ea virtualiter distinguendi. subsumo: Si complexum non est virtualiter distinctum à decreto, tunc neque ejus partes: ergo nec scientia media. Resp. 1. dist. ant. hoc complexum formaliter, seu reduplicativè sumptum, est inseparabile. conc. ant. materialiter, seu specificativè sumptum. neg. ant. & conf. Singulæ hujus complexi partes, seu melius termini intrinseci, sunt separabiles, non tantum à decreto, sed etiam inter se; quia scientia media directa potest esse sine reflexa, casu, quo DEUS nolit auxilium etiam visum efficax conferre. Sed & potest dari reflexa sine directa, casu, quo creatura nolit consentire. Et hæc virtualis distinctio scientiarum istarum non tollitur per additionem decreti: adeoque complexum ex his tribus, nempe ex duabus scientiis, & decreto, tanquam tertio, manifestè involvit distinctionem virtuales.

Resp. 2. omitt. ant. neg. conf. Neutra scientia per conjunctionem perdit ullum ex suis prædicatis essentialibus, *nam. priore* relatis, in quibus differt à decreto: ergo huic neutra potest virtualiter identificari. Si autem nulla pars, seu nullus terminus intrinsecus, potest virtualiter identificari decreto, tunc neque totum. Imò ipsi complexo ut tali conveniunt prædicata, in quibus intrinsecè differt à decreto, e. g. quòd, saltem inadæquatè sumptum, constituit actum primum liberum DEI: item quòd, saltem inadæquatè sumptum, non sit liberum DEO: ergo. Si replices, posse etiam dici, quòd totum complexum ex decreto, & scientiis, habeat etiam ista omnia prædicata, nempe, quòd inadæquatè sumptum non sit liberum DEO &c. Resp. sic nec in mysterio SS. Trinitatis daretur distinctio virtualis; quia etiam posset dici, quòd toti SS. Trinitati in complexo conveniant omnia prædicata, & tota Trinitas in nullo discreperet. Quare hoc ipso, quòd non omnibus partibus metaphysicis, seu terminis intrinsecis, conveniant omnia eadem prædicata, hæc ipsæ partes, seu termini intrinseci, inter se virtualiter distinguuntur, & in eo complexo datur distinctio virtualis: sicut etiam datur in complexo ex utraque dicta scientia.

Dices. Quæ in DEO inseparabiliter exi-

stunt, & virtualiter distinguuntur, debent differre in aliquo prædicato reali, quod prædicatum habeat unum ex illis inseparabiliter existentibus, alterum verò ex his illud prædicatum non habeat: hoc autem non potest assignari in nostro casu: ergo. Resp. 1. Non video, cur hoc magis necesse sit in duobus in DEO inseparabiliter existentibus, quàm in duobus, vel pluribus separabiliter existentibus. Resp. 2. Jam ostensum est, complexum hoc, saltem materialiter sumptum, esse separabile à decreto. Resp. 3. Ostensa etiam jam sunt prædicata, in quibus differant illæ scientiæ, aut earum complexum, & decretum; quæ prædicata realiter affirmantur de scientiis, aut complexo, & negantur de decreto; si tamen ad distinctionem virtuales semper requirantur contradictoria absolute talia, & non sufficiant conditionate talia, de quare infra, cum de distinctione virtuali Personarum Divinarum ab essentia.

Nulla modo autem timendum, ne prædicatum tale, in quo inseparabiliter in DEO existentia differunt, inserat novam Personalitatem, & consequenter in DEO detur quaternitas; nam, cum persona, ut suo loco dicitur, sit rationalis naturæ incommunicabilis subsistentia, clarè requiritur, ut forma denominans Personam, seu Personalitas, sit realiter ab aliis Personis distincta: atqui, & complexum ex scientiis dictis, & decretum, omniæque horum prædicata, tam in quibus differunt, quàm in quibus conveniunt, sunt realiter identificata tam essentia, quàm omnibus tribus Personis Divinis, licet ab iisdem, tanquam contingentia à necessariis, virtualiter distinguantur. Hæc aliquanto fufius deducenda erant ad confirmanda dicta n. 539.

ARTICULUS III.

An Prædestinatio sit alligata certis mediis.

649. **H**ujus Controversiæ, quæ ex n. 636. connexionem habet cum præcedenti, sensus est, an, si DEUS vidisset, Petrum e. g. non consentire his auxiliis, dedisset semper alia, donec aliquibus consensisset: an verò non dedisset alia, sed permisisset ejus interitum: quo casu prædestinatio Petri esset alligata his auxiliis. Non autem quærimus de prædestinatione extraordinaria aliquorum maximorum Sanctorum, quibus Lugo existimat, DEUM contulisse auxilia tanto affectu, ut semper alia, & alia dedisset, si hæc inefficacia prævidisset: sed, abstrahendo ab illis, loquimur hic de prædestinatione ordinaria.

Neque etiam quæritur, an cuivis in particulari medio DEUS alligavit salutem; nam, si hoc esset, tunc, qui semel lapsus esset, jam non esset prædestinatus: quod in innumeris falsum est. Quare quæritur, an alicui collectioni determinatæ mediorum, præsertim ad finalem perseverantiam disponentium, sit annexa prædestinatio: & intelligitur prædestinatio ad ultimum, rationis capacium; nam infantes, & amentes, prædestinantur sine respectu ad merita, aut auxilia.

650. Dico. Prædestinatio, saltem ordinata, est alligata certis mediis. ita Haunoldus *l. 1. tract. 1. num. 519.* & hoc teste, Recentiores communiter: item omnes, qui cum Vasquezio sentiunt, prædestinationem fieri post prævisa merita. Prob. 1. 2. Petri 1. v. 10. dicitur: *Fratres magis satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis.* Apocal. 3. v. 11. *Tene, quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam.* &c. atqui, si DEUS non alligasset prædestinationem certis mediis, sed haberet affectum illimitatum dandi semper plura, & plura auxilia, non deberemus multum satagere, aut anxie curare certitudinem prædestinationis; cum hæc incerta non foret, nec periculum, ne alius coronam nostram acciperet.

Conf. 1. ex SS. PP. S. Damascenus *dialogo adversus Manicheos* propè finem ait: *Quocirca bona agere, ac boni effici contendamus, ut in eorum numero simus, quos DEUS bonos fore prænovit, atque ad æternam vitam præordinavit.* S. August. *serm. 1. de S. Stephano* dicit: *Si S. Stephanus sic non orasset, Ecclesia Paulum non haberet.* Idem S. cit. num. 632. ait: *Si non traberis, ora, ut traharis:* plura vide apud Haunoldum *loc. cit.* at ex his habetur, prædestinationem ex mente SS. Patrum esse connexam cum nostris bonis operibus, & posse à nobis impediri, aut certam fieri: quod non stat cum illo affectu DEI illimitato.

651. Confirm. 2. Saltem in illo, qui oppositam opinionem amplecteretur ut veram, tolleretur, vel multum minueretur studium bonorum operum; nam planè hic uti posset sophismate illo notissimo: vel sum prædestinatus; vel non. si sum prædestinatus; DEUS ex affectu suo illimitato dabit certissimè gratiam finalem; unde non debeo esse sollicitus: si non sum prædestinatus, & prædestinatio non est connexa cum meis bonis operibus, etiam illam non possum acquirere; quia non possum facere, ut DEUS illum affectum erga me habeat: ergo quid frustra volo me fatigare bonis operibus faciendis? Hoc sophisma communiter solvitur, dicendo, quod sumus prædestinati dependentè à nostris meritis, sive absolute, sive saltem conditionate prævisis, non quidem, quasi opera bona, conditionate prævisa, mererentur prædestinationem; hoc enim esset Pelagianum: sed quod decretum prædestinativum suo modo connectatur cum bonis operibus conditionate prævisis, tanquam puris terminis: cum iisdem autem absolute prævisis, tanquam meritis ponendis: & quod ideo in nostra potestate sit, prædestinationem impedire.

Sed hoc adversarii respondere non possunt; cum affectus ille illimitatus impediri non possit, saltem quoad formalitatem prædestinationis; nam volitio Divina non est impedibilis ab homine, nisi ratione scientiæ mediæ, quam homo potest impedire: sed hunc affectum non posset homo impedire ratione scientiæ mediæ; quia, quemcunque consensum, & quamcunque scientiam mediæ homo impedit, tantum impedit, ne DEUS prædestinet ipsum sub hoc, vel illo auxilio: non tamen impedit, ne ipsum, supposito illo affectu illimitato, absolute prædestinet.

652. Dices. Homo, non prædestinatus, tamen posset salvari; si enim cooperaretur auxiliis colla-

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. 1.

tis, prædestinaretur. Resp. tamen nondum ostenditur, quomodo possit absolute prædestinatus impedire suam salutem: quod ipsum jam est absurdum. 2. Est imperceptibile, quod possit quis facere, ut sit prædestinatus, nisi prædestinatio connectatur cum certis mediis, vel auxiliis. 3. Ex hoc ipso sic instat Haunoldus. DEUS reprobis non dat de industria gratias inefficaces, ita, ut, si videret fore efficaces, eas negaret; alias positivè excluderet eos à cælo: sic si vidisset, Judam his auxiliis, e.g. osculo, convertendum, tamen ea ipsi dedisset, & prædestinasset: ergo tunc Judas fuisset prædestinatus, sed cum alligatione ad hæc media (& idem dicendum de omnibus reprobis) ergo possibile est talis prædestinatio. Unde ergo probant adversarii, quod nullus cum ea salvetur?

Confirm. 3. ex communi sensu fidelium, qui sæpe, ut observat Lugo, & quidem omnium opinione prudenter, dicunt: si hic non esset factus Religiosus, periisset: si non venisset hic Missionarius, isti barbari periissent: ergo ex sensu communi prædestinatio est alligata certis mediis. Nec dicas, ex sensu fidelium probari, esse alligatam prædestinationem uni medio. Responderi enim potest, esse alligatam aliquando uni principali, quamvis non cuilibet; quia non judicant fideles, quemvis semel peccantem non amplius salvari: modò autem aliquando uni medio, etiam principali, alligetur prædestinatio, jam non datur affectus ille illimitatus.

653. Ob. 1. Qui vult efficaciter finem, ita vult, ut, si videret, per ista media eum non obtinendum, adhiberet alia: sed DEUS prædestinatis vult efficaciter finem, seu gloriam: ergo ita vult media, ut, si videret ista inefficacia, alia adhiberet. Resp. dist. maj. qui vult finem affectu illimitato, ita vult, conc. maj. qui vult affectu limitato ad certa media, neg. maj. & dist. sic min. neg. conf. ut enim observat Haunoldus *l. 1. num. 540.* media, à DEO in ordine ad salutem prædestinatorum adhibita, habent etiam rationem partialis finis; eoquod DEUS salutem velit, sed per hæc media; sive velit complexum ex gloria, & his mediis; seu gloriam his mediis obtinendam. Unde affectus DEI non est illimitatus, vi cujus sit paratus ad omnia media: sed est affectus suo modo restrictus.

654. Dices. Hic affectus limitatus non est illa specialis benevolentia, quam SS. Patres, & præsertim S. Augustinus, in prædestinatione agnoscunt, quamque nos jubet docere P. Claudius in suo decreto anno 1613. die 14. Decemb. quo injungit nostris, ut doceant, quod posita scientiâ conditionalium, ex efficaci DEI proposito, atque intentione efficiendi certissime in nobis boni, de industria ipse ea media seligit, atque eo modo, & tempore confert, quo videt effectum infallibiliter habitura, aliis usuris; si hæc inefficacia prævidisset. Resp. quidem Platelius p. 1. c. 4. §. 2. n. 174. in hoc decreto esse dispensatum, sed minimè probat: imò, cum primum anno 1709. Revisores Romani in censura (de qua num. 579.) idem decretum P. Claudii contra illam sententiam, ibi adductam, attulerint, signum est, tempore Platelii, qui diu antè scripsit, in eo minimè dispensatum fuisse: sed nec interea revocatum est.

Declaravit id quidem P. Mutius anno 1616.

U

sed

sed non aliter, quàm sequenti rescripto: *Non intendisse R. P. Claudium hoc suo decreto decernere, DEUM sua voluntate prædeterminasse, vel prædefinivisse aliquod nostrum opus bonum independentè à cooperatione libera nostræ voluntatis: neque etiam, quòd in gratia efficaci sit aliqua entitas realis, aut aliquis modus physicus in actu primo, qui non sit in gratia sufficiente: sed hoc tantum, quòd fuerit speciale beneficium DEI, dedisse uni, v. g. Petro, ex proposito boni in eo faciendi, gratiam eo tempore, & loco, quo scientià conditionalium præcivit, illum eà gratià bene usurum. Quòd beneficium non contulit alteri, v. g. Joanni, cui dedit gratiam eo tempore, & loco, quo præcivit, illum sua culpa eà non usurum.*

655. Resp. igitur 2. affectum, quamvis limitatum, esse tamen specialem prorsus benevolentiam; nam utique specialis benevolentia est, quòd DEUS det auxilia, prævisa cum consensu, & salute hominis; cum liberrimè dare possit alia, prævisa cum dissensu, & interitu. 2. Et si omittatur, DEUM, si hæc media inefficacia videret, daturum alia; non propterea admitti debet, quòd daret alia, & alia in infinitum, sed intra suos limites, quòd admittere possumus: & sic satisfit decreto P. Claudii, junctà præsertim declaratione P. Mutii, quæ rationem specialis beneficii potissimum ponit in collatione auxilii, prævisi ut congrui: satisfit etiam S. Augustino, qui, ne contradicat dictis suis citatis num. 450, non potest alibi exigere affectum DEI omnino illimitatum.

Ubi etiam noto, verba illa in decreto P. Claudii *ex efficaci DEI proposito, atque intentione efficiendi certissime in nobis boni*, significare tantum affectum, seu prædefinitionem, subsequentem scientiam mediam, & non antecedentem; tum quia P. Mutius ita declaravit; tum quia P. Claudius expressè præmisit ea verba: *posità scientià conditionalium*; adeoque significare tantum affectum, seu prædefinitionem impedibilem: & quidem in individuo per dissensum auxilio collato præstitum: in specie autem, (hoc est, ut neque daretur aliud simile decretum, vel etiam plura, quæ conferrent plura auxilia) saltem per plures dissensus prævisos.

656. Ob. 2. Ex nostra sententia sequeretur, quòd detur ex parte hominis causa prædestinationis, vel quòd hæc ipsa sit in ejus potestate: sed hoc est contra communem Theologiam, & videtur accedere ad errorem Massiliensium: ergo, prob. maj. In hominis potestate est uti, vel non uti his auxiliis, adeoque facere, ut sint efficacia, & ipse prædestinatus: ergo. Resp. neg. maj. prædestinatio enim stat præcipuè in speciali illa benevolentia DEI, vi cujus dat potius auxilia, prævisa congrua, quàm incongrua: cujus benevolentia ratio nulla datur ex parte hominis, qui nihil potest ponere, quòd DEUM per modum causæ moralis determinet ad illum benevolum affectum, & dationem potius istorum auxiliorum, quàm aliorum; hoc enim, supposità quavis scientià medià, est DEO liberrimum.

Nos autem tantum possumus facere, ut ex illo speciali affectu possint conferri hæc potius, quàm alia auxilia; quia est in nostra potestate, ut DEUS videat ista auxilia conjungenda cum consensu, &, ut DEUS nos possit per illa præ-

destinare: si enim non consentiremus, non posset DEUS ea auxilia per decretum prædefinitionis conferre, ut patet. Quando autem aliqui, citati ab Haunoldo, videntur admittere, quòd prædestinatio aliquo modo sit in nostra potestate, plus dicere non volunt, quàm quòd modò diximus.

ARTICULUS IV.

Qualis admittenda sit Prædefinitio actuum bonorum liberorum.

657. **V**aria à variis adstruitur. Prima dicitur *Prædefinitio Thomistica*, quæ aliud non est, quàm decretum DEI, absolute prædeterminativum ad actum bonum, sic tendens: *Volo hunc actum bonum: & hinc volo dare Petro prædeterminationem, intrinsecè, & metaphysicè connexam cum eo actu.* Hoc decretum, objective etiam absolutum, impugnatur, ut objective conditionatum à n. 424. nam si tollit libertatem decretum objective conditionatum, æquè saltem eandem tollit decretum objective absolutum, præsertim, cum hoc inferat absolute prædeterminationem impossibilem cum libertate, ut facile patebit expendenti. Quare de hac prædefinitione plura dicere supersedeo.

658. Secunda est *Prædefinitio Scotistica*. Hæc à Schola Subtili vocatur aliquando *Decretum Sympathicum*, sapius autem *Concomitans*, aut *Con-determinans*. Quamvis autem aliqui Scotistæ apud P. Thyrsium tom. 1. *selectarum disp. 11. sect. 12. num. 99.* dicant, suum decretum esse consequens actum liberum creaturæ; cum, ut ait Montepilosus, ideo DEUS ab æterno decernat actum; quia voluntas nostra in tempore se liberè ad eum determinat (qui Authores re ipsa nobiscum conveniunt) Maltrius tamen (quem sequuntur alii) in 1. *sententiarum disp. 3. q. 3. a. 8. n. 167.* negat, decretum esse consequens, atque, esse concomitans, quamvis articulo cit. num. 179. admitrat, quòd DEUS ex sua lege (scilicet statuente, libertatem creaturis conferre) teneatur se accommodare causis secundis liberis, & quòd, ut salvetur libertas creata, non debeat nostra voluntas concordare cum Divina; sed è contra Divina debeat concordare cum nostra, sese illi accommodando in decernendo, ut dicatur velle conformiter nostræ voluntati. Hæc autem planè videntur insinuare, decretum DEI suo modo pendere à libertate creata, & hanc subsequi, adeoque decretum DEI esse subsequens, non concomitans.

659. Quidquid tamen de hoc sit, Maltrius, & ei adherentes Scotistæ, volunt suum decretum, quo DEUS vult cum creatura agere, vel actum prædefinit, esse intrinsecè efficax: non tamen antecedens, ne tollatur libertas: nec consequens, ne admittatur scientia media: sed concomitans, aut condeterminans. Unde immediate liberè, tam DEUS, quàm creatura, simul eligunt, aut determinat ad eundem actum liberum. Verum in primis non video, quomodo hac ratione DEUS magis sit primum liberum, aut determinans, in ordine ad hunc actum, quàm in nostra

nostra sententia; nam non prius determinat in hoc systemate DEUS, quam creatura, nec est prius liberum: unde non videtur hoc decretum servire ad finem, à suis authoribus intentum. Ad summum salvatur, quòd DEUS etiam sit immediatum liberum: at hoc non videtur ita æstimabile: imò nec possibile in DEO, præsertim respectu peccati.

660. Dico 1. Hæc prædefinitio, vel hoc decretum concomitans, non datur. ita Thomistæ, & Nostri, quamvis ex diversis principiis. Prob. Hoc decretum non esset in potestate voluntatis creatæ, simulque esset intrinsecè efficax: ergo esset impedimentum inaufertibile oppositi: ergo tolleret libertatem. ant. est doctrina Mastrii, qui negat, decretum esse consequens: & sanè consequens dici non potest, nisi admissa, quam Mastrius negat, scientiâ mediâ, ut patet consideranti: prima & secunda consequentia inferuntur ex intrinseca efficacia decreti, atque ex eo, quòd libertas in actu primo excludat omne impedimentum essentialiale, & inaufertibile cujuscunque extremi.

661. Nec dicas, impedimentum hoc non esse antecedens; nam videtur hoc decretum plius quam sufficienter antecedens; cum antecedat actum secundum liberum, eumque inferat: imò omnipotentiam Divinam reddat applicatam, conferat actum primum proximum &c.

Sed dato, & non concesso, quòd non sit antecedens, saltem est aliquid simultaneum, à creatura inaufertibile, & essentialiter impossibile cum altero libertatis extremo: ergo creatura non habet potentiam expeditam ad alterum extremum; non enim habet eam in sensu composito, ut patet: nec in diviso; quia hunc pro libitu habere non potest. Rursus: litud decretum esset saltem actus aliquis DEI liber, & ita simultaneus, ut sine ipso actus liber creaturæ dari non possit: atqui, quando actus aliquis simultaneus, sine quo alter dari non potest, non est mihi liber, neque liber est ipse actus alter: ergo, maj. est innegabilis, min. prob. Qui non potest movere unam rotam in horologio, nec potest movere alias: qui in balance non potest elevare unam, neque potest deprimerè lancem alteram &c: ergo.

662. Prob. conclusio 2. Implicat, duo principia libera circa eundem actum immediatam libertatem exercere: ergo implicat decretum, quo DEUS immediatè liberè eligit, vel decernat actum, quem etiam creatura immediatè liberè eligit, conf. patet. ant. prob. Electio immediatè, & plenè libera, præsertim digna DEO, supponit in eligente privativè potestatem eligendi, vel determinandi: sed hæc non potest dari penes duos: ergo, prob. maj. Qui non habet privativè potestatem determinandi, sed tantum cum alio, potest ab hoc impediri: ergo non est plenè liber; quia debet suo modo expectare determinationem alterius, & huic attemperare suam actionem: vel si hoc non debet, aut si impediri non potest, eo ipso habet privativè dictam potestatem eligendi, min. est clara: quia non potest uterque privativè liberè disponere; nam sic quilibet alterum excluderet: ergo.

663. Confir. 1. Sententia adversariorum infirmam reddit demonstrationem unitatis DEI,

quam Theologi cum magno Athanasio communiter afferunt, quàmque attulimus num. 134. & stat in eo, quòd duo Dii non possent circa gubernationem ejusdem universi esse perfectissimè liberi; consequenter, si plures gubernatores forent, ab invicem penderent; cum videatur lumen naturæ ostendere, quòd non possit una voluntas, reliter distincta ab altera, inevitabiliter esse determinata ad volendum, quod vult altera, quin aliquo modo ab ista pendeat, eique subordinetur: hoc tamen contingeret in sententia adversa, in qua DEUS esset ita determinatus ad volendum, quod vult creatura.

Neque dicas cum Mastrio, DEUM ex liberalitate sua liberè se ad hoc obligasse, dum creaturæ concessit libertatem; nam, licet per hoc explicetur, DEUM esse antecedenter, & mediatè liberum, ad actum creaturæ: non tamen per hoc ostenditur libertas immediata in actum, quam tamen adversarii DEO attribuendam contendunt. Patet hoc in millenis exemplis: e. g. dum liber sum ad promittendum, sum etiam liber ad solvendum; at, facta promissione, non amplius sum immediatè moraliter liber ad non solvendum.

Confir. 2. Est inexplicabile, quomodo electio DEI semper coincidat cum electione libera creaturæ; nisi id fiat per aliquam sympathiam necessariam: quo casu electio DEI non esset libera. Et quamvis fors non omnino casu id fieret; quia DEUS in complexo ex sua voluntate, eminenter continente libertatem creatam, & decreto constituendi creaturam liberam (ut quidam adversarii volunt) videre potest, se semper determinaturum id, quod creatura determinat; tamen cæco modo, adeoque nec liberè, determinaret hoc potius, quàm oppositum, si non prævideat per scientiam mediâ, quid creatura sit determinatura; nam in sua voluntate, & decreto constituendi creaturam liberam, non potest videre creaturam ad hoc potius, quàm ad aliud se determinaturam; quia est indifferens, uti & ipsa libertas creata in actu primo, adeò, ut nec in ista unum præ altero possit videri.

Confirm. 3. Si supponitur, hoc decretum compleri per complementum extrinsecum, deberet hoc esse ipse actus futurus: ergo deberet iste in se ipso videri per scientiam mediâ; nam in altero hujus decreti constitutivo, scilicet in voluntate DEI, prorsus indifferente, utique videri non posset. Equidem Mastrius hoc non vult; sed sanè aliud assignare complementum non potest; non enim dicet, id complementum esse aliquid antecedens actum; cum enim deberet id necessariò esse connexum cum actu secundo, esset aliqua prædeterminatio physica Thomistarum, quam Scotistæ nolunt. Si autem decretum, ut in nostris principiis, est adæquatè intrinsecum, sic arguo. Vel DEUS per hoc decretum decerneret actionem creaturæ, atque ab eo determinaretur ad eam cum creatura ponendam: & tunc decretum actionem creaturæ præcederet, adeoque esset prius naturâ, quod Scotistæ iterum nolunt: vel DEUS non ita determinaretur à suo decreto ad ponendam actionem creatam cum causâ creata, neque hoc decerneret: & tunc nequit intelligi, quid hoc de-

cretum decernat, aut velit, & quid in eo videri possit.

664. Prob. conclusio. 3. Juxta hanc sententiam DEUS deberet etiam liberè condeterminare ad peccatum, & quidem per decretum efficax, à nobis inimpedibile, ex num. 661. sed hoc non congruit sanctitati Divinæ, & difficulter explicatur, quomodo DEUS non sit æquè auctor peccati, ac creatura: ergo. Retorquet quidem Maftrius argumentum in concursu simultaneo, sed malè; nam si loquitur, ut debet, de concursu in actu secundo, hunc DEUS nullatenus vult, sed tantum permittit, ut à se invito ratione physici influxus habeatur, & à creatura quasi rapiatur: sic enim loquitur S. Anselmus tom. 3. de casu diaboli c. 28. dicens: *Nempe non solum hoc habet aliquis à DEO, quod DEUS sponte dat, sed etiam, quod injustè rapit, DEO permittente.* Confirm. Hæc efficax determinatio planè non videtur posse stare cum sincera intentione actus boni, quem tamen sincere intendit DEUS, conferendo actum primum: ergo.

665. Tertia est *Prædefinitio nixa motivis moraliter infallibilibus*, quam aliqui defendunt cum Francisco Aravio Episcopo Segoviensi, de quo vide Theodorum Eleutherium *Histor. de auxiliis* l. 2. c. 22. Granado, & Ruiz. Sumi autem possunt motiva illa, vel ex necessitate vaga in cumulo auxiliorum, de qua num. 640. vel ex vehementia vocationis, vi cujus DEUS dicitur compellere rebelles etiam voluntates: vel ex complexo illustrationum, & circumstantiarum, genio, & indoli hominis vocati congruentissimarum, adeoque moralem necessitatem consentiendi afferentium: quam moralem necessitatem, utpote veritatem necessariam, ut ajunt, potest cognoscere DEUS per scientiam simplicis intelligentiæ, & hac supposita, actum prædefinire: sed contra hos

666. Dico 2. Non datur prædefinitio dicta, motivis moraliter infallibilibus nixa. Prob. Licet sit veritas necessaria, quod auxilia &c. moraliter necessitent, tamen non est veritas necessaria, quod actus sit absolutè, & liberè secuturus; quia necessitas moralis potest absolute vinci ex num. 643. ergo DEUS per scientiam simplicis intelligentiæ de illis auxiliis &c. nondum habet sufficientem notitiam, ut possit actum, tanquam infallibiliter liberè secuturum, prædefinire: sed debet prius habere scientiam mediam: ergo non est possibilis prædefinitio, antecedens scientiam mediam, fundata in illis motivis. Conf. Non experiuntur homines, etiam quando bene agunt, talem moralem necessitatem ad bonum, sed sæpe magnam difficultatem: ergo universaliter non potest fundari prædefinitio in ista morali necessitate.

667. Quarta assignatur *Prædefinitio subsequens scientiam mediam*: & hanc docent nostri communissimè. Hæc aliud non est, quam decretum effectivè efficax, & intentivum alicujus actus boni, supposita scientiâ mediâ, à DEO elicito. Dico itaque 3. cum communissima Nostrorum. Datur prædefinitio hæc, consequens scientiam mediam. Probatur. In primis ex allatis rationibus habetur, quod alia prædefinitio dari non possit: ergo ista debet admitti. Deinde ista sola non obest libertati creaturæ, utpote im-

pedibilis ratione scientiæ mediæ: nec aliud inconveniens secum trahit, quia tantum datur ad actus bonos, non ad malos &c.

Nec dicas, posse negari, quod detur aliqua prædefinitio; nam, hoc jam probavimus num. 606. & iterum probatur ex Scripturis, & Patribus, qui, prædestinationem dari, apertissime tradunt, quæ sæpe est eadem cum prædefinitione, vel hanc secum trahit. Sic dicitur ad Ephes. 2. v. 10. *Creati in Christo Jesu in operibus bonis, quæ preparavit DEUS, ut in illis ambulemus.* in quæ verba S. Augustinus de prædestinat. SS. c. 10. *Creati in Christo Jesu in operibus bonis: gratia est: quod autem sequitur: Quæ preparavit DEUS, ut in illis ambulemus, prædefinitio est.* S. Prosper ad capitula Gallorum respons. 14. ait: *Fi-des autem, & charitatis opera, atque in eis usque in finem perseverantia, quia homini per DEI gratiam conferuntur, rectè & ista, & quæ eis retribuenda sunt, prædestinata dicuntur ex auctoritate Apostoli.* S. Fulgentius l. 1. ad Monimum longe ante medium: *Propterea sicut Salomon dicit: Quia preparatur voluntas à Domino: sic etiam bona opera nostra Paulus Ephes. 2. à Domino asserit preparata, hæc est, in prædestinatione disposita.* S. Thomas lect. 3. in cap. 2. epist. ad Ephes. ad verba superius citata, ait: *Nihil enim aliud est prædefinitio, quam preparatio beneficiorum DEI, inter quæ beneficia computantur & ipsa bona opera nostra: Dicitur autem DEUS nobis aliqua preparare, in quantum disposuit se nobis daturum.* consentiunt Theologi communissimè.

668. Neminem autem turbet, quod SS. PP. in citatis textibus non utantur voce *prædefinitio*, sed *prædestinatio*, aut *preparatio*; nam nondum tunc erat in usu hæc distinctio; sed in usu erat vocabulum latius patens: at modò per prædestinationem intelligitur decretum, decernens homini simul auxilia, merita, & gloriam: per prædefinitionem autem nunc intelligunt Theologi decretum, purè intentivum actus boni, quale dari etiam potest respectu hominis non prædestinati: qui, licet nunc bene agat, non tamen perseverabit.

ARTICULUS V.

Solvuntur Objectiones.

669. **O**B. 1. contra 1. concl. pro decreto condeterminante. DEUS potest velle decreto efficaci, & inimpedibili effectum, quem scit, sibi esse possibilem: sed scit, sibi esse possibilem conversionem Petri sub quovis auxilio sufficienti ergo potest eam ita velle. Confir. Implicatio terminis, quod DEUS volendo efficaciter, & inimpedibiliter, impediatur effectum, quem videt sibi possibilem: ergo. ant. licet per se clarum, tamen probatur. Implicat, ut potens donare reddat se impotentem ad donandum per efficacem voluntatem donandi: ergo à pari. Hoc argumentum æquè probaret decretum prædeterminativum, quod tamen Scotista negant, tanquam eversivum libertatis.

Resp. dist. maj. DEUS potest ita velle effectum sibi possibilem ex sola libera determinatio-

tione sua conc. maj. possibilem ex libera determinatione creaturæ. neg. maj. & dist. mi. hæc conversio est possibilis ex sola libera determinatione DEI. neg. min. ex libera determinatione Petri. conc. min. & neg. conf. Non potest DEUS velle aliquid per media improporcionata: unde non potest velle actum liberum per decretum efficax inimpedibile. Ad confirm. dist. ant. ut supra, & neg. conf. ad prob. neg. conf. nam donatio non est libera determinatio alterius; sed est aliquid dependens à sola libera determinatione donantis. Quod si poneretur ea constitutivè involvere liberam acceptionem alterius, tunc quidem esset paritas, sed falsum antecedens, si efficax inimpedibilis volitio donandi post se infrustrabiliter traheret eam acceptionem, ut patet consideranti.

670. Ob. 2. Non potest ostendi repugnantia in sympathia voluntatis Divinæ cum creatura: simul explicatur per eam melius dominium DEI in actus nostros liberos, & libertas creata: ergo debet admitti. Resp. neg. ant. Repugnantia ostenditur per nostras rationes, quibus ostendimus, repugnare talem sympathiam; eoquod 1. libertatem creaturæ tolleretur, quam tamen salvam servare deberet. 2. quod esset cæca, & saltem immediatè in se, necessaria; cum tamen libera DEO esse deberet, qui ex mente adversariorum immediatè liberè omnia decernere debet: insuper alia inconvenientia afferret: dominium autem DEI non debet esse Chimæricum.

671. Dices. In creatis est perfectio, si duo coincident in eandem sententiam, aut voluntatem; nam magna ingenia dicuntur conspirare: ergo. Resp. dist. ant. est perfectio formaliter. neg. ant. aliquando argutivè. conc. ant. & neg. conf. Coincidere duos in idem sine prævisione, sæpe casus est, & nulla perfectio: aliquando autem arguit utrumque prudentem, eoquod uterque rationes, & eventus, ritè ponderant: & hoc casu dicuntur magna ingenia conspirare: aliquando etiam potest arguere imprudentiam, si scilicet volitio, vel electio fuit imprudens. In DEO autem nulla argueretur perfectio; tum quia sæpe electio creaturæ est imprudens; tum quia, quamvis esset prudens, non tamen esset perfectio in DEO condecernere, ex rationibus, modò contra sympathiam adductis.

672. Ob. 3. Etiam si DEUS non prævideat, quid creatura sit determinatura, tamen non cæco modo condecernat: ergo malè ex hoc capite adversarios impugnamus. prob. ant. Determinatio voluntatis creatæ non est objectum voluntatis Divinæ, sed est actus, & effectus ejus: ergo non debet præcognosci; quia non est volita, nisi implicite, & virtualiter. Confir. DEUS, ut primum intelligens, debet omnia à se distincta cognoscere: ergo ut primum liberum debet omnia primò decernere, sive cognoscat, sive non. Resp. neg. ant. ad prob. neg. iterum ant. nam determinatio voluntatis creatæ est actus externus respectu DEI: ergo debet præcognosci, ut debent alia objecta à DEO factibilia.

Non autem sufficit, præcognosci eam determinationem tantum scientiæ simplicis intelligentiæ; quia per hanc non sufficienter cognoscitur.

scit DEUS objectum creaturæ liberum, ut illud possit salva liberrate efficaciter decernere, ut hucusque sapius dictum. Quamvis autem illa determinatio non sit à DEO semper volita; quia aliquando est mala: debet tamen esse permessa, adeoque præcognita. Ad confirm. neg. conf. Cognitio DEI relinquit actum liberum in suo esse: non autem ita relinqueret decretum DEI immediatè liberum, & efficax. Sed neque etiam æqualiter se habent ad objecta creata Divinæ perfectiones; aliàs cur non etiam DEUS, sicut debet omnia cognoscere, ita debet omnia velle, & producere? quare non, sicut debet cognoscere omnia, se solo absque influxu ullo physico creaturarum, ita etiam omnia debet se solo producere?

673. Ob. 4. Libertas Divina eminenter, & virtualiter continet libertatem creatam: quin etiam liberum decretum DEI continet eminenter, & virtualiter, liberam volitionem creaturæ: simul habet DEUS decretum conservandi libertatem creatam: ergo, etiam si condecerneret, non id facit cæco modo. Ita Maiorius. Resp. conc. ant. neg. conf; nam, nisi admittatur scientia media, tamen in dicto complexo non potest DEUS videre, creaturam ad hunc potius, quam illum actum, se determinaturam; nam libertas Divina non minùs continet libertatem creatam ad actum oppositum: & sicut liberum decretum volens continet eminenter volitionem creatam, ita decretum DEI nolens continet nolitionem creatam: quomodo ergo DEUS scit, aut dirigitur, ut potius eliciat nolitionem, quam volitionem, concordem actui libero creaturæ; nisi antecedenter præsciat, creaturam se potius determinaturam ad volitionem, quam nolitionem? Certe cæco modo unum eligeret præ altero; vel ex complexo illo resultare deberet in DEO necessitas sympathica eliciendi unum decretum præ alio, quam rejecimus num. 663.

674. Dein non video, quid per illam virtualem, aut eminentialem continentiam libertatis creatæ, vel etiam actus liberi, intelligi possit, quam, quod DEUS habeat libertatem perfectiorem, vel omnipotentiam, potentem producere libertatem creatam, & etiam actum creatum liberum, non quidem ex sua, sed ex creaturæ determinatione: quæ etiam simul sumpta cum decreto conservandi libertatem creaturæ non determinant potius ad eliciendum, vel etiam videndum, hoc potius decretum, quam alterum; quia omnia sunt prorsus indifferentia: adeoque in his non potest DEUS videre unum præ altero futurum: consequenter non potest, nisi cæco modo, aliquid determinare.

675. Dices 1. DEUS per simplicem intelligentiam scit, se posse coincidere cum creatura in eandem determinationem. Resp. dist. ill. scit, se posse coincidere, quin pro priori habeat scientiam mediam, neg. si pro priori habeat scientiam mediam. conc. non enim potest scire, se cæco modo posse aliquid determinare. Dices 2. DEUS ex intentione servandi illasam libertatem creaturæ concidit cum creatura in eandem determinationem: ergo non casu, nec cæco modo. Resp. quamvis per hoc evitetur omni-modi casualitas: non evitatur cæcitas. Sic si ex

intentione sanitatis reparandæ Medicus det pharmacum, nesciens tamen, an sit congruum, vel non, certè cæco modo medetur.

676. Ob. 5. contra 2. conclus. S. Thomas *questi. 6. de veritate art. 3. in corp.* ait: *Liberum enim arbitrium deficere potest à salute, tamen in eo, quem DEUS prædestinat, tot alia adminicula præparat, quòd vel non cadat; vel si cadat, quòd resurgat*: ergo ex mente Angelici certitudo prædefinitionis fundatur in auxiliis moraliter necessitantibus. Resp. neg. conf. Ex S. Doctore eo loco tantum colligi potest, prædestinationem esse certam, & fundari in scientia media, vi cuius DEUS scit, hominem his auxiliis consensurum, vel dissensurum: & dein ex misericordia sua tribuit illa, quibus videt consensurum, vel certè post aliquem dissensum iterum poenitentiam acturum. videatur totus contextus *loco cit.* & videbitur, plus ex eo erui non posse.

677. Ob. 6. Quod homines certò inferunt ex aliquo medio per discursum, id DEUS cognoscit certissimò in eodem medio: sed homines ex morali necessitate certò inferunt eventum futurum: ergo. Conf. Posita morali certitudine de mediorum efficacia ad finem, homines prudentissimè decernunt finem: ergo etiam DEUS potest eundem decernere, posita morali certitudine, orta ex morali necessitate. Rep. dist. maj. quod homines inferunt certitudine absoluta metaphysica. conc. maj. quod tantum inferunt certitudine morali. neg. maj. & dist. sic min. neg. conf. Medium moraliter certum, cum possit esse falsum, non potest movere ad assensum omnino infallibilem, qualem solum DEUS habere potest: unde in tali medio non potest DEUS videre effectum, quamvis hunc videat tunc in se ipso, casu quo reverà futurus est.

Ad conf. neg. conf. Prudentiæ humanæ sufficit, abesse morale periculum frustrationis: non autem idem sufficit prudentiæ Divinæ, cuius decretum est infustrabile. Nec dicas. DEUS potest defectum principiorum, tantum moralem necessitatem afferentium, supplere per specialem præparationem omnipotentia. Resp. enim neg. illatum; nam omnipotentia Divina, quomodocunque sit parata, debet esse indifferens, & non necessitans: adeoque etiam in hac non potest infallibiliter videri eventus futurus.

678. Ob. 7. contra 3. conclus. S. Damascenus l. 2. de orthodoxa fide cap. 30. ait. *Illud sci re interest, DEUM omnia quidem præscire, sed non omnia præfinire: præscit enim ea etiam, quæ in nostra potestate, atque arbitrio sita sunt: at non item ea præfinit.* Idem S. Pater *Dialogo adversus Manicheos sub finem* ait: *DEUS ea, quæ voluntarie à nobis futura sunt, hoc est, ea, quæ in potestate nostra sita sunt, nimirum virtutem, ac vitium præsciens, ea demum præfinit, quæ in arbitrio nostro minimè consistunt*: ergo non datur prædefinitio. Resp. dist. conf. non datur prædefinitio antecedens, & inimpedibilis. conc. conf. subsequens scientiam mediam, & impedibilis. neg. conf. Per prædefinitionem S. Pater non intelligit id, quod nunc Theologi intelligunt (nam nemo admittit ex Theologis, quòd prædefinitio virtuti vim inferat) & hinc S. Damascenus nec intelligit id, quod alii SS. PP. per prædestinationem (nam nec illi admittunt, per prædesti-

nationem vim virtuti inferri) sed singulariter intelligit decretum DEI, independens à libertate creata, & necessitans; nam *citato loco de fide* statim subdit. *Nec enim vitium admitti vult, neque rursus virtuti vim offert.* Similiter discucit contra Manichæos, ut patebit legenti.

Dices. 1. Si prædefinitio, hic asserta, non tollit libertatem, tunc neque eam tolleretur prædefinitio, si eam DEUS conferret post scientiam mediam de consensu aliunde per principia indifferentia futuro: e. g. si DEUS ira diceret: *Quia video Petrum sub hoc actu primo libero consensurum, volo ipsi addere prædeterminationem, quæ essentialiter inferat eum ad id.* Resp. 1. patronos prædeterminationis nunquam concessuros, quòd scientia media antecedit collationem prædeterminationis.

Resp. 2. Ut rectè ait Gormaz de DEO n. 449. potest scientia media DEUM dirigere etiam ad evertendam libertatem, e. g. si ita decerneret: *Quia video Petrum sub his auxiliis indifferensibus dissensurum, volo ei dare absolute necessitantia, ut debeat consentire*; hoc enim casu everteretur libertatem; quia hoc decretum, seu ejus formalitas, intendens actum, non est impedibilis; nam in hoc casu Petrus non potest evitare auxilia necessitantia; quia non conferuntur ei actu auxilia indifferentia. Insuper in hoc casu DEUS absolute vult consensum, & quidem inimpedibiliter: nec finit se ab hac voluntate impediri per scientiam mediam de dissensu, ut patet consideranti. Unde etiam, si DEUS in casu objecto det prædeterminationem per decretum inimpedibile, tollitur libertas.

Sed petes: si DEUS decerneret prædeterminationem dare; quia vidit consensum aliunde futurum, illam non daturus, si hunc non prævidisset: quid tunc dicendum? Resp. vicissim querendo, cur DEUS adhiberet medium superfluum ad finem jam aliunde certò obtinendum? Resp. 2. Si hoc ponatur, videri prædeterminationem taliter collatam non obfuturam libertati; eoquòd se haberet ut prædefinitio: nec esset principium per se, sed tantum per accidens, ac impedibilis per dissensum.

Dices 2. Ergo, si DEUS prævideret, quòd Petrus se præcipitaret in flumen, posset, hac supposita scientia, eum necessario impellere, non impulsurus, nisi hæc scientia daretur: & tamen Petrus liberè se submergeret. Resp. Sicacus ponitur, quòd DEUS solus producat impulsum in aquas, tunc, cum iste non sit actio Petri, neque potest esse libera actio ejusdem; præsertim, cum etiam hypothesis scientiæ mediæ non fuerit actus primus proximus ad hunc impulsum, à DEO solo proveniente: unde per hunc Petrus non se submerget liberè. Et quamvis Petrus potuisset hunc impulsum impedire, tamen non potuit eum liberè producere, tum ex rationibus adductis, tum etiam ex eo, quòd non habuerit ullam cognitionem de eo producendo.

Si autem casus ponatur, quòd DEUS, supposita illà scientiâ, ponat aliquam prædeterminationem in Petro ad se præcipitandum, & Petrus ita prædeterminatus se præcipitet, seu producat impulsum submersivum sui, tunc liberè se præcipitabit, & prædeterminatio hæc, subsequens

quens scientiam mediam, se habebit ut prædefinitio; quamvis ex alio capite; quia scilicet hæc submersio peccatum esset, ea prædeterminatio repugnaret.

Dices 3. Ergo si DEUS sic decerneret: *Quia video, Petrum in his circumstantiis hanc actionem peccaminosam positurum, volo ipsum privare usu rationis:* etiam in hoc casu erit impedibilis privatio usus rationis, & Petrus eam actionem liberè faciet; consequenter sine usu rationis peccabit: quod est aperte falsum. Resp. neg. illatum. Etsi in hoc casu in statu conditionato impedibilis sit privatio usus rationis, tamen tollitur libertas; quia tollitur ex actu primo proximo necessarium ejus constitutivum, nempe ipse usus rationis: nec datur in statu physico libertas, quæ data fuit in statu intentionali, tanquam hypothesis scientiæ mediæ.

Dices 4. Etiam non datur eadem libertas in casu prædeterminationis ad submerisionem. Resp. neg. nihil enim aufertur, sed tantum additur prædeterminatio, quæ non constituit actum primum proximum necessarium: & quamvis sit impedimentum, est tamen aufertibile. Dices 5. Actus habet essentialem respectum ad prædeterminationem: ergo, si hæc impeditur, impeditur principium per se. Resp. ant. multos negare: si tamen hoc verum est, debet admitti, quod Petrus non esset liber ad actum in hac specie physice infima; quia hunc non posset liberè producere, sicut non est liber ad producendum hoc individuum: esset tamen liber in specie moraliter eadem, de qua re vide u. 412.

679. Quæres, quem sensum habeat decretum prædefinitivum, à nobis admissum? Resp. posse convenienter sic explicari: *Cum videam per scientiam mediam, Petrum huic auxilio consensurum, volo, ut hunc actum eliciat, & ideo ei confero hoc auxilium ex speciali benevolentia, ex qua nolo ei dare ullum auxilium prævisum cum dissensu:* quo modo implicite, & æquivalenter saltem dicitur: *Darem hic, & nunc aliud; si viderem istud conjungendum cum dissensu:* exponiturque specialis quedam energia decreti benevoli, vi cuius DEUS indicat, quod in casu dissensus dedisset alia auxilia.

Quæ tamen alia auxilia non dedisset DEUS per hoc decretum; quia hoc, quod defacto datur, est essentialiter connexum cum his tantum auxiliis, & hinc non potest conferre alia auxilia: unde tantum ex energia decreti defacto existentis colligitur, quod DEUS habuisset antecederet aliud decretum, per quod alia auxilia contulisset. Nec est absurdum, quod decretum hoc indicet suam impedibilitatem antecedentem, sive indicet, quod, si ipsum fuisset antecederet impeditum, tunc elicitum fuisset aliud decretum: quamvis non possit indicare, futurum aliud decretum consequenter, seu supposito, quod aliquod actu existat; nam hoc clarè diceret mutabilitatem: hæc tamen ipsa benevolentia, & energia decreti, cum sequatur scientiam mediam, est ab homine impedibilis.

Ubi adverro, quod ea energia decreti præcipue detur in ordine ad actus bonos finales prædestinatorum, quos DEUS speciali efficacia intendit: at non detur in ordine ad actus finales

reprobatorum, quos DEUS neque prædefinit. Dubitari autem potest, an hæc specialis benevolentia decreti detur etiam ad omnes actus intermedios bonos prædestinatorum; cum enim DEUS etiam prædestinatos sæpius sinat omnino graviter labi, non videtur certum, quod, quando dat gratiam, etiam efficacem, ad actus intermedios bonos, eam semper eo affectu det, ut, si inefficacem prævidisset, aliam daturus fuisset. Et adhuc incertius est, an, quando DEUS reprobis dat gratiam efficacem in ordine ad actus intermedios bonos (nam multi multa bona præstant in vita) eam det eo affectu, ut, si illam inefficacem fore prævidisset, aliam dedisset. Quid autem de his sit, nunquam admittendum, quod DEUS etiam prædestinatis dedisset affectu prorsus illimitato in infinitum alia, & alia auxilia: neque concedendum, quod ea dedisset per decretum inimpedibile, etiam tantum quoad formalitatem prædestinationis, de quo plura num. 649.

680. Hic etiam noto, Gonetum ex Caramuelis *Theologia fundamentali* cap. 1. num. 26. retorque in nostram prædefinitionem argumentum, quod objicimus decreto prædeterminativo; ait enim, nos sic argumentari: si DEUS determinat creaturam, tunc non est libera: ergo etiam (replacit Caramuel) si creatura determinat DEUM, tunc hic non est liber: quod magis est absurdum. Sed resp. facile. dist. conf. DEUS non est liber ad eum actum, ad quem determinatur à creatura. conc. conf. ad actum prævium. neg. conf. Hoc ipsum est, quod milles dicimus, DEUM non immediatè liberè influere in actus creaturæ liberos, ad quos à creatura determinatur: at creatura deberet immediatè liberè influere in actus à DEO prædeterminatos; nam hi ipsi deberent esse immediatè liberi creaturæ; alias nec essent meritorii, nec peccaminosi.

ARTICULUS VI.

An prædestinatio ad gloriam detur ante, vel post prævisa merita.

681. **Q**Uæritur hic, an decretum, prædestinativum hominis ad gloriam, supponat jam scientiam visionis de meritis absolute futuris, saltem ut eminentialiter directivam (de qua directione num. 555.) vel an tantum supponat scientiam mediam de meritis conditionatè futuris, quam supponi jam probavimus num. 634. an scilicet decretum ita tendat: *Quia video, Petrum absolute bene acturum, & in gratia decessurum, eum prædestino ad gloriam:* vel an ita: *Quia video, quod, si Petrus haberet hæc auxilia, bene ageret. & in gratia moretur, eum prædestino ad gloriam, eique in hunc finem hæc auxilia confero.*

682. Non autem hic sermo est de prædestinatione ad gratiam, quæ à Platelio vocatur radicalis, estque decretum DEI, volens homini dare gratiam finalem; quia hanc omnes concedunt, nondari ob merita; sic enim habet S. August. lib. de bono perseverantiæ cap. 17. *Videte jam, à veritate quàm sit alienum, negare, donum DEI*

DEI esse perseverantiam usque in finem hujus vite, cum vite hujus, quando voluerit, ipse det finem: quum si dat ante imminuentem lapsum, facit hominem perseverare usque in finem: ergo donum perseverantiae, seu prædestinatio ad gratiam finalem datur antecedenter ad merita absolute prævisa: quod etiam probat fuse Bellarminus de gratia, § libero arbitrio l. 2. cap. 12. Gormaz de merito disp. 4. num. 222. Verum de hac modò sermo non est, sed de prædestinatione ad gloriam, seu de decreto immediate decernente gloriam, & quidem ut coronam; nam prædestinatio infantum, ante usum rationis morientium, vel perpetuo amentium, utique est ante merita.

Quamvis autem Haunoldus l. 2. num. 903. contendat, possibilem esse casum, in quo etiam adultus, rationis capax, salvetur sine meritis condignis, e. g. si elicto actu fidei, & attritione baptizaretur, & mox moreretur; posset tamen in dubium vocari, an non talis homo jam antecedenter ante baptismum sub gravi obligatus fuerit, actum charitatis elicere, utpote jam diu habens usum rationis; quem, si non eliciisset, neque actum attritionis veræ supernaturalis elicere potuisset, utpote non volens implere mandatum grave, hic, & nunc obligans. Licet autem supponeretur, post elictum actum iterum in grave peccatum lapsus meritum perdidisse, tamen dein per baptismum id meritum revivisceret. Sed, quid quid de hoc sit, sermo est de prædestinatione ordinaria, & communi: non de ita extraordinaria.

683. Nota hic discrimen inter volitiones; nam una est volitio subjective liberalis, & objective onerosa: altera est volitio subjective, & objective liberalis: tertia est volitio subjective, & objective onerosa. Prima est, quando ipsa volitio liberaliter, seu absque debito concipitur, habet tamen pro objecto aliquod debitum, seu obligationem: e. g. Petrus elicit volitionem, Paulum potius architectum assumendi ad fabricandam domum, quam alium, & postea, constructa domo, eum solvendi. Volitio hæc est subjective liberalis; quia existit in Petro, tanquam subiecto, pure liberaliter; potuisset enim hic liberrimè alium eligere, cui lucrum cederet. At verò habet objectum debitum, seu onerosum, scilicet solutionem præstandam, non ante, sed post constructam domum; adeoque est objective onerosa; quia, finito labore, tenetur Petrus ex justitia mercedem rependere. Secunda volitio est, quæ neque ex debito, seu onere concipitur, neque habet objectum debitum &c. talis est voluntas pure liberaliter aliquid donandi. Tertia est, quæ concipitur ex obligatione, & habet objectum onerosum: e. g. si quis post contracta sponsalia elicit volitionem, vel consensum matrimonialem, vi cujus se obligat ad onera matrimonii.

Ubi etiam nota, non propterea spectare actum aliquem ad virtutem liberalitatis; quia est subjective liberalis; sed debere etiam objective esse liberalem; quia honestas, specificans actum, desumitur ex ejus objecto. Hinc decretum, subjective liberale, sed objective onerosum, spectat simpliciter ad justitiam, qualis datur inter DEUM, & hominem; quia pro objecto habet honestatem conferendi coronam justitiæ: & sic

respicit jus hominis ad gloriam, quamvis non jus ad actum voluntatis Divinæ: sicut scilicet voluntas solvendi architectum etiam spectat ad justitiam. Sic etiam actus charitatis, quamvis absque præcepto charitatis, liberrimè eliciatur, non spectat ad virtutem liberalitatis. Sic idem actus charitatis, quamvis sit præceptus, non spectat ad obedientiam; quia ejus objectum formale ad eam non spectat; econtrà voluntas solvendi quodecunque debitum spectat ad justitiam, licet ipsa sæpe non debeatur, eoquod justitiæ satisfieret, si debitum necessariò solveretur: quamvis, si actus, liberaliter subjective conceptus, reflecteret in se ipsum, & suam hanc honestatem, etiam aliquo modo spectaret ad liberalitatem; quia potest idem actus ad duas virtutes spectare: & idem dici potest de decreto DEI in nostro casu. His præmissis

684. Dico. Prædestinatio ad gloriam, ut coronam, sit ante merita absolute prævisa, ita S. Thomas 1. part. quæst. 23. art. 4. in corp. ubi discrimen facit inter prædestinationem, & electionem: atque per hanc intelligit, quod nos per prædestinationem; per illam autem intelligit actum voluntatis, ordinantis media ad finem: sic autem habet: Prædestinatio aliquorum in salutem æternam præsupponit secundum rationem, quod DEUS illorum velit salutem: & infra: Dilectio præsupponit electioni secundum rationem, & electio prædestinationi: clariùs adhuc in 1. dist. 41. quæst. 1. art. 2. ad 1. dicens. Electio enim Divina est, qua aliqui ex ordine sue sapientiæ ordinantur ad finem beatitudinis: sed prædestinatio est, secundum quod preparantur eis ea, quæ perducunt in finem: & ideo, sicut voluntas ordinans in finem, præcedit actum voluntatis, preparantis ea, quæ ducunt in finem, ita electio prædestinationem præcedit. videatur de mente S. Doctoris Fasolus in 1. part. quæst. 23. art. 1. dub. 3. num. 26. ubi testatur, Thomistas omnes consentire.

Accedit Scotus in 1. dist. 41. quæst. unica, § potest aliter: ubi ait, DEUM ante gratiam, & alia media, velle creaturæ beatitudinem, tanquam finem. Doctorem suum sequuntur Scotista. Ex nostris idem sentiunt Bellarminus, Toletus, Suarez, Ruiz, Granadus, Recupitus, Ariaga, Gormaz, Haunoldus, Ulloa de DEO disp. 3. num. 113. P. Thyrsus tom. 2. select. disp. 8. sect. 2. & alii valde communiter. Quamvis autem opposita quoque sententia non destituatur sua autoritate, tamen multos, ab adversariis citatos, non stare pro ipsis, ostendit Fasolus, modò citatus.

685. Prob. conclusio. Ad Ephef. 1. v. 4. dicit Apostolus: Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti, & immaculati in conspectu ejus: ergo elegit, hoc est, ex mente S. Thomæ cit. num. 684. ordinavit ad beatitudinem, non quia eramus sancti, seu habebamus jam merita absolute prævisa; sed, ut essemus, & haberemus merita, adeoque ante scientiam visionis. ita exponit hunc textum S. Augustinus de prædest. 55. c. 19. dicens: Cum dicat Apostolus, non quia futuros tales nos esse præscivit, sed ut essemus tales per ipsam electionem gratiæ suæ. Item S. Hieronymus in hunc locum S. Pauli scribens: Non enim ait Paulus; elegit nos ante constitutionem mundi; cum essemus sancti, & im-

maculati; sed elegit nos, ut essemus sancti, & im-
maculati, hoc est: qui sancti, & immaculati ante
non fuimus, ut postea essemus.

Nec dicas, tantum hoc textu probari ele-
ctionem immediatam ad gratiam; nam hoc con-
tra S. Thomam (qui per electionem intelligit
ordinationem ad beatitudinem) & communio-
nem, gratis dicitur. Dein saltem debet hic intel-
ligi electio ad gratiam finalem; quia S. Paulus
loquitur de sanctitate finali, per quam imma-
culati comparebimus in conspectu DEI in cœ-
lis: ergo electio ad gratiam finalem datur ante
merita absolute prævisa: sed ante hanc electio-
nem ad gratiam, jam datur electio ad gloriam:
ergo multò magis ista datur ante merita absolu-
tè prævisa: prob. min. subsumpta. Gratia est
medium ad gloriam: ergo, cum ex S. Thoma
cit. num. 684. prius DEUS eligat finem, quam
media, etiam prius eligit gloriam, quam gratiam,
adeoque etiam prius eligit hominem ad glori-
am, quam ad gratiam: præterquam, quod
nulla ratio sit negandi immediatam prædestina-
tionem ad gloriam.

686. Conf. 1. Matth. 24. v. 22. dicit Chri-
stus. Sed propter electos breviabuntur dies illi:
ne scilicet etiam ipsi electi pervertantur, & gra-
tiâ excidant: ergo electio non fit propter me-
rita, absolute prævisa. prob. conf. Deberet ea fieri
maximè propter merita finalia, seu perseveran-
tiam finalem, ut patet: atqui propter ista non
fit: ergo. prob. min. Ipsa electio est causa, ut
electi citius moriantur, & habeant perseveran-
tiam finalem; quia idè DEUS eos vult citius
mori, seu eorum dies breviari; quia electi sunt:
ergo non merita sunt causa electionis, sed ele-
ctio est causa meritum, & perseverantiæ eor-
um. Plura ex Scripturis videantur apud Faso-
lum questione citatâ num. 52. Haunoldum l. 1.
num. 500. Gormaz de DEO disp. 16. sect. 3.
n. 946.

Conf. 2. ex S. Augustino, qui præter di-
ctam num. 685. relata, iterum de corrept. & gratia
c. 7. dicit, hominibus prædestinatione discretis à
massa perditionis, seu ab originali damnatione,
procurari auxilia ad salutem: adeoque supponit,
ipsam prædestinationem ad gloriam esse radi-
cem omnium auxiliorum, consequenter etiam
meritorum: & addit: Quicumque enim electi,
sine dubio vocati: non autem quicumque vocati
consequenter electi: ubi iterum supponit, electio-
nem esse rationem vocationis, seu gratiæ, adeo-
que meritum. Ne autem dicatur, eum a-
gere de electione ad gratiam, sub finem capi-
tis se explicat, dicens: Electi autem sunt ad re-
gnandum cum Christo, non quomodo electus est Ju-
das ad opus, cui congruebat. Rursus cap. 12. ait:
Nunc verò Sanctis, in regnum DEI per gratiam DEI
prædestinatis, non tantum tale adjutorium per-
severantiæ datur; sed tale, ut eis perseverantia
ipsa donetur: ergo non perseverantia est causa
electionis, sed hæc illius, adeoque præcedit.

687. Prob. conclusio 2. ex Concilio Valen-
tino XIII. sub Leone IV. Pontifice anno 855. quod
sic definit cap. 3. Fidenterque fatemur, prædestina-
tionem electorum ad vitam, & prædestinationem
impiorum ad mortem: in electione tamen salvan-
dorum misericordiam DEI præcedere meritum bo-
num: in damnatione autem periturorum meritum

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. 1.

malum præcedere justum DEI judicium. Non au-
tem dicas, sermonem hic tantum esse de meritis
naturaliter, vel moraliter bonis: non autem de
supernaturaliter bonis; nam & Concilium, &
PP. universalissimè loquuntur, nec restringunt
sua dicta ad opera naturalia: imò nec restringere
possunt; cum loquantur etiam de sanctitate, in
qua coram DEO apparere debemus.

Sic S. Fulgentius l. de fide ad Petrum cap. 3.
sub finem. Illi autem cum Christo regnabunt, quos
DEUS gratuita bonitate sua prædestinavit ad re-
gnum; quia enim tales prædestinando præparavit,
ut regno digni essent, præparavit utique secundum
propositum vocandos, ut obediant &c. Idem l. 1.
ad Monimum multum ante medium: Quos præde-
stinavit ad gloriam, prædestinavit ad iustitiam: ubi
priorem prædestinationem assignat tanquam ra-
dicem secundæ. Hugo de S. Victore in epist.
ad Roman. quest. 225. ex occasione explicans il-
lud Matth. 22. v. 14. Multi enim sunt vocati,
pauci verò electi: docet, effectum prædestina-
tionis esse vocationem specialem, quæ fit, ait, se-
cundum propositum, secundum quam nullus voca-
tur, nisi electus, & prædestinatus: ergo ista vocatio,
scilicet ad merita, supponit prædestinationem ad
gloriam. Plura in hanc rem, præsertim ex SS. PP.
Prospero, Hilario, &c. vide apud Fasolum loco
cit. ubi hanc questionem fusè pertractat.

688. Probatur conclusio 3. etiam aliqua
ratione. Prædestinatio, ut subsequens scientiam
mediam, non obest libertati humanæ: ut au-
tem antecedens scientiam visionis, magis com-
mendat misericordiam DEI, & specialem bene-
volentiam erga electos, quam Scripturæ, & Pa-
tres adeò commendant: insuper gloria, confe-
renda ut corona, est finis dignissimus, qui ame-
tur, & intendatur à DEO, potestque immédia-
tè post scientiam mediam intendi: nec est ulla
ratio, cur DEUS quasi cunctanter, & suspensivè
agat, prius una formalitate actûs Divini inten-
dendo media, dein alterâ videndo merita, & ter-
tiâ primùm decernendo gloriam; cum finis so-
leat intendi ante media, quando potest: ergo
longè convenientius admittitur nostra sententia.

ARTICULUS VII.

Solvuntur Objectiones.

689. Objicitur 1. Matth. 25. v. 34. dici-
tur: Venite benedicti Patris mei,
possidete paratum vobis regnum
à constitutione mundi; esurivi enim, & dedistis
mibi manducare &c: ergo merita præcedunt præ-
destinationem. Confirm. Eodem capite superius
v. 23. dicitur. Euge serve bone, & fidelis; quia
super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam:
ergo debet præcedere fidelitas, seu merita. Resp.
neg. conf. Non prædestinationem, sed collatio-
nem gloriæ præcedunt merita. Ad summum
absoluta prævisio meritum debet formali-
ter præcedere formalitatem decreti ut exe-
quentis, seu formalitatem executionis in mente
Divina: sicut voluntatem, absolute hic, & nunc
præstandi solutionem, præcedit visio fabricæ ab-
solute factæ, vel operum jam exhibitorum:
non autem debet ea prævisio præcedere formali-

malitatem decreti intendentis, seu prædestinantis ad gloriam. Ad confir. eadem est responsio.

690. Ob. 2. S. Paulus 2. ad Timoth. 2. v. 21. ait. *Si quis ergo emundaverit se ab istis, erit vas in honorem: ergo emundatio debet præcedere prædestinationem.* Confir. Jacob. 2. v. 5. dicitur: *DEUS elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide, & hæredes regni:* ergo supponitur, ut paupertas, ita & fides, seu merita, ad electionem. Resp. neg. conf. Ut rectè Bellarminus de grat. & liber. arbit. l. 2. cap. 13. Apostolus non dicit, quòd per emundationem fiant vasa in honorem, sive, quòd emundatio, absolute prævisa, præcedat prædestinationem; sed Apostolus tantum pònit signum, ex quo possit cognosci vas in honorem: sicut, si diceretur: qui portaverit magnum pondus, erit fortis, vel sanus.

Ad confir. retorq. argument. Ergo etiam ante prædestinationem deberent esse hæredes regni; quia, sicut dicitur DEUS elegisse pauperes, & divites in fide, ita etiam hæredes regni. In forma neg. conf. cum S. Aug. de prædest. Sanctorum c. 17. circa finem dicente, ipsam prædestinationem esse causam fidei; ita enim ait: *Elegit ergo DEUS fideles; sed, ut sint; non, quia jam erant.* Apostolus Jacobus dicit: *Nonne DEUS elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide, & hæredes regni, quod repromisit DEUS diligentibus se? Eligendo ergo facit divites in fide, sicut hæredes regni.* Hæc Augustinus, quibus clarè exponitur pro nobis textus S. Jacobi.

691. Ob. 3. 2. Petri 1. v. 10. dicitur: *Sategite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis:* ergo electio sequitur merita absolute prævisa. Resp. neg. conf. Ut rectè Bellarm. l. 3. de justificat. c. 9. sub finem, Apostolus ibi non agit de certitudine ex parte subjecti; quia respectu DEI, quasi subjecti, prædestinatio est subjective certissima: sed agit Apostolus de certitudine objectiva, sive ex parte objecti, seu effectus, ut scilicet faciamus bona opera, per quæ prædestinationem ipsam faciamus certam, hoc est, firmam, & consequenter inimpedibilem; nam antecedenter, utpote dependens à scientia media de bonis operibus, potest à nobis impediri: quod si fieret, prædestinatio, nec firma, nec certa foret. Idem quoad rem docet Fasolus in 1. p. quest. 23. art. 1. dub. 3. n. 70.

692. Ob. 4. S. August. l. 1. ad Simplicianum quest. 2. ait. *Non tamen electio præcedit justificationem; sed electionem justificatio; nemo enim eligitur, nisi jam distans ab illo, qui rejicitur:* ergo merita justificantia præcedunt electionem. Resp. dist. conf. merita præcedunt electionem, de qua ibi S. Augustinus loquitur. omitt. conf. electionem, de qua nos loquimur, & S. Augustinus alibi. neg. conf. Per electionem S. Augustinus ad Simplicianum non intelligit tantum benevolum DEI, uni præ altero gloriam decernentis, affectum, independentem à meritis absolute prævisis conceptum (nam hunc affectum illo libro ad Simplicianum manifestè admittit, dum exemplum Jacobi, & Esau, ad hanc ipsam veritatem adstruendam centies adducit) sed intelligit ibi S. Doctor electionem strictius dictam, quando unus jam dignus, seu, ut ait, distans ab altero, scilicet per merita sua, alteri præfertur: & hinc

dicit, sibi non videri, inter Jacob, & Esau, electionem fuisse: quamvis sub finem ejusdem questionis dicat, si electio in talibus casibus intercedat, eam esse nobis omnino occultam.

Neque nos talem electionem, aut prædestinationem, ante merita absolute prævisa, adstruimus: sed aliam, quæ tantum sit benevolus affectus DEI, hominem ante merita, absolute prævisa, præordinantis ad gloriam: quem affectum S. August. in psal. 30. & illa verba: *In manibus tuis sortes meæ: conc. 2. de medio ejusdem psalmi appellat sortem:* sic enim habet. *Sortes dixit, quantum ego existimo, gratiam, qua salvati sumus. Quare sortis nomine appellat gratiam DEI? Quia in sorte non est electio, sed voluntas DEI; nam ubi dicitur: Iste facit, iste non facit, merita considerantur: & ubi merita considerantur, electio est, non fors.* Quando autem DEUS, nulla merita nostra invenit, sorte voluntatis sue nos salvos fecit; quia voluit, non quia digni fuimus. Hanc autem sortem alibi etiam S. Doctor electionem, scilicet latius sumptam, vocat: & hanc tantum asserimus. Hæc responsio melior est illà, quam tradidit Haunoldus, admittens, S. Augustinum scripta ad Simplicianum alibi retractasse; nam hoc probari nullo modo potest: imò nihil eum circa hæc retractasse probavimus num. 401.

693. Ob. 5. Autoritas aliorum PP. ut SS. Ambrosii, Hilarii, Fulgentii, Prosperii; sed quoniam textus eorum asserre nimis foret longum, & videri possunt apud Bellarminum l. 2. de grat. & lib. arbit. c. 14. ubi Patres etiam explicat, ut pateat, nostræ sententiæ eos nos obesse: vel apud Fasolus in 1. p. q. 23. a. 1. dub. 3. n. 71 & 78. ac seq. ad eos lectorem remitto: solum dico, SS. Prosperum, Hilarium, ac Fulgentium nobiscum sentire, ut probatum: consequenter non existimandos sibi statim iterum contradicere: insuper S. Augustino familiarissimos fuisse, ejusdemque doctrinæ addictissimos, adeoque censendos esse, idem cum illo sentire: & hinc, si aliquando velint, merita prædestinationem antecedere, intelligendos esse de prædestinatione secundum formalitatem executionis juxta dicta num. 689.

Sic S. Ambrosius dum l. 5. de fide c. 2. ante finem scribit: *Non enim ante prædestinavit, quam præsciret; sed quorum merita præscivit, eorum præmia prædestinavit.* exponendus: nam hæc scripsit in illud Matth. 20. v. 23. *Non est meum dare vobis: scilicet sedere ad dexteram, vel sinistram,* ubi, ut ait Fasolus, clarè sermo est de executione gloriæ; cumque executio gloriæ, ex nostris operibus pendens, nos magis incitare videatur ad opera bona, quam prior Divina intentio, hinc SS. PP. eam sæpius inculcant. Aliquando etiam scientia, vel præscientia quoque, potest significare solam scientiam conditionalem, ut ex Suarez observavimus num. 394.

694. Ob. 6. Quod decernitur ante merita, decernitur gratis dandum: sed gloria non decernitur gratis danda: ergo. Confir. Actualis executio, vel collatio gloriæ sequitur merita absolute prævisa: ergo etiam decretum conferendi gloriam. prob. conf. Sicut merita debent movere ad actualem collationem gloriæ, ita etiam debent movere ad decretum conferendi gloriam: atqui non movent, nisi ut absolute prævisa: ergo. Resp. dist. maj. quod decernitur ante

ante merita, decernitur gratis subjective. conc. maj. semper objective. neg. maj. & dist. sic min. neg. conf. Modo ipsa gloria non detur in executione gratis, jam est corona justitiæ. vide num. 683.

Ad confir. neg. conf. ad prob. neg. maj. merita enim tantum debent causare ipsam gloriam, non autem decretum ex num. 559. & seq. Nec est verum, quod etiam ipsa voluntas præmiandi sit debita juri meritorum; hæc enim esse potest subjective liberalis, & objective onerosa, ut explicatum num. 683. Sed neque verum est, quod decreta Divina servant inter se ordinem, quem servant objecta; nam imprimis est tantum unicum decretum, consequenter non potest servare ordinem plus quam formalem: dein neque hunc debet servare; cum utique formalitas intentiva finis saepe prior sit formalitate intentiva mediorum, quamvis in executione media sint priora.

695. Ob. 7. Præmium est bonum non debitum antecederet ad merita: sed juxta nos, si esset jam decretum ante merita, etiam jam esset ante ista debitum: ergo. Confir. Præmium est aliquid, quod potest negari, etiam posito jam merito, & non sequitur propter necessariam connexionem ex merito: sed non ita se haberet in nostra sententia: ergo. Resp. dist. maj. Præmium est bonum non debitum antecederet, hoc est, non debitum independentem à meritis. conc. maj. nullo modo debitum antecederet, neg. maj. & dist. min. juxta nos esset aliquo modo debitum antecederet, sed tamen dependenter à meritis. om. min. independentem ab his. neg. min. & conf.

Præmium, cum sit merces meritorum, non potest deberi independentem ab istis: potest tamen aliquo modo deberi antecederet ad merita absolute prævisa, si per antecederet deberi nihil aliud intelligatur, quam deberi ratione decreti, suo modo antecedentis merita absolute prævisa, sed tamen non volentis conferre præmium, nisi intuitu meritorum; in hoc enim sensu juxta nos debetur præmium antecederet ad merita; sed non independentem ab illis, quod solum repugnat conceptui præmii. Ad confir. dist. maj. præmium est tale aliquid, si spectetur præcise quoad prædicata intrinseca. conc. maj. si spectetur etiam quoad prædicata extrinseca. neg. maj. & dist. sic min. neg. conf. In nostra sententia gloria, spectata tantum quoad prædicata intrinseca, posset negari: at non potest negari, si spectetur etiam quoad prædicata extrinseca, sive ut prædefinita, aut promissa à DEO: quod tamen parum obest conceptui meriti, quam parum promissio ducis, facta militi de eo promovendo, si bene se gerat.

696. Ob. 8. Talia sunt decreta DEI interna, qualia nobis manifestantur externè: sed externè tantum nobis manifestantur decreta salvandi homines post merita: ergo decreta DEI interna tantum sunt decreta salvandi homines post merita. Resp. intelligendo decreta tantum formaliter distincta, omitt. maj. neg. min. Sufficiet ex Scripturis, & Patribus (ex quibus debet colligi revelatio) habemus, quod DEUS habeat decretum, antecederet ad merita præde-

stinativum. Quod autem DEUS de aliquo in particulari non revelet, quod sit prædestinatus ante merita, non obest; quia DEUS non omnia revelat, quæ decernit: insuper aliqua revelationes, quæ videntur indicare prædestinationem post merita, ritè explicantur de executione gloriæ, & non præcise de intentione.

697. Ob. 9. Juxta nostram sententiam non potest quis se facere prædestinatum: ergo, si non est prædestinatus, frustra laborat, nec est in ejus potestate salvari. Resp. retorq. argum. in prædestinatione ad gratiam efficacem finalem, quæ ab omnibus admittitur antecedere merita, & necessariò post se trahit prædestinationem ad gloriam: nec magis est in potestate hominis, quam prædestinatio ad gloriam, adeoque involvit eandem difficultatem, ut patebit consideranti. Resp. 2. ex S. Prospero responsione 3. ad Capitula Gallorum, ubi ait: Non ex eo necessitatem pereundi habuerunt; quia prædestinati non sunt: sed ideo prædestinati non sunt; quia tales futuri ex voluntaria prævaricatione præcisi sunt. Idem S. Doctor ad objectiones Vincentianas responsione 12. ait: Quia præcisi sunt casuri, non sunt prædestinati: essent autem prædestinati, si essent reversuri, & in sanctitate, ac veritate mansuri: ac per hoc prædestinatio DEI multis est causa standi, nemini est causa labendi.

In forma dist. ant. Non potest quis se facere prædestinatum, in hoc sensu, quod possit determinare DEUM ad hæc potius auxilia, quam aliud danda. conc. ant. non potest se facere prædestinatum, in hoc sensu, quod possit DEUM, quando hic vult dare auxilia, determinare ad ea danda potius per decretum prædefinitivum, quam permissivum. neg. ant. & conf. Unde ex suppositione, quod DEUS det gratiam homini, est in hujus potestate facere, ut sit prædestinatus: videatur Aldrete in 1. part. tom. posteriori disp. 23. sect. 4. ubi num. 15. & 16. etiam quærit, an hæc prædestinatio, existens suo modo in potestate hominis, sit prædestinatio antecederet merita absolute futura, an consequens: de quare non sum sollicitus; quia etiam subsequens esset sufficiens ad salvandam libertatem, prout docet Gormaz de DEO n. 964. videatur etiam Haunoldus l. 1. tract. 1. num. 553. ubi ait, esse in potestate nostra, ut DEUS videat hæc auxilia, si conferantur, fore efficacia, nosque per illa prædestinet: & in hoc sensu prædestinationem esse aliquo modo in nostra potestate: additque, sic sentire Molinam, Valentiam, Arrubal, Lugo, Esparzam, Pallavicinum, Granadum, & alios.

Consentit Fasolus tom. 2. in 1. part. quest. 23. art. 5. dub. 2. n. 19. & seq. docens, prædestinationem, formaliter sumptam pro benevolenti affectu DEI, non esse in nostra potestate, esse tamen sumptam terminativè, seu in ordine ad executionem; quatenus DEUS nos prædestinavit ad gloriam, executivè ob merita conferendam, quæ merita sunt in nostra potestate. Sicut etiam non est in hominis potestate prædestinatio, ut est collativa gratiæ: sed iterum est in potestate hominis, ut ea gratia conjungatur cum consensu, & sit in actu secundo efficax. Videtur etiam posse dici, quod in nostra potestate sit prædestinatio, non absolute, & determinatè, sed conditionatè, & disjunctivè; quia est in potestate

state nostra, ut, si DEUS det gratiam, det potius per decretum prædestinativum, quam reprobativum.

698. Ob. 10. Juxta nos prædestinatus non posset amplius DEUM graviter offendere: hoc est falsum: ergo. prob. maj. Prædestinatus non posset offendere DEUM usque ad dissolutionem amicitiae: ergo non graviter. prob. ant. DEUS tali homini semper vellet efficaciter summum bonum, independentem à meritis: neque posset illum privare vitâ æternâ, quam decreto immutabili ei jam destinavit: ergo non posset illum odisse, quasi rupta esset amicitia. Hoc argumentum Platellii retorquetur in prædestinatione radicali, seu ad gratiam finalem, quæ etiam juxta adversarios merita præcedit; DEUS enim talem tam parùm potest privare vitâ æternâ, quam parùm immediatè prædestinatum ad gloriam.

Resp. neg. maj. Etiam prædestinatis DEUS aliquando dat gratias tantùm inefficaces; aliàs nemo esset prædestinatus, qui semel mortaliter peccasset. Has tamen gratias Haunoldus vult, non esse effectus prædestinationis; quia non ordinantur ut mediâ efficacia ad illam tanquam finem. Ad prob. neg. ant. dissolveretur enim amicitia pro aliquo tempore, sed esset iterum ante mortem redintegranda. Ad hujus prob. omitt. ant. (de quo posset disputari ex eo, quod prædestinatio sit impediibilis ab homine, & alligata certis mediis) neg. conf. Rupta tamen esset amicitia, sed remaneret benevolentia, vi cujus DEUS talem hominem non privaret gloriâ, sicut juxta adversarios non privaret gratiâ finali, & consequenter nec gloriâ.

Discrimen namque faciendum est inter benevolentiam, & amicitiam. Benevolentia tantùm requirit benevolum affectum amantis erga amatum, & stat cum odio; nam DEUS utique habet benevolum affectum erga peccatores omnes; quia dat omnibus gratias sufficientes, plurimis etiam efficaces: & tamen eos odit, ut est innegabile. Amicitia insuper requirit aliquam proportionem in natura: & hinc inter hominem, ac brutum non potest dari amicitia, sed tantùm benevolentia. Non tamen proportio debet esse arithmetica, sed sufficit geometrica, quæ respectu DEI, & hominis, juxta omnes stat in gratia sanctificante, & in peccatore, etiam prædestinato, non datur, adeoque nec amicitia.

Ob. 11. Juxta nos formalitas Decreti intentiva gloriæ præcederet absolutam visionem meritorum, & esset subjektivè liberalis: at verò formalitas executiva gloriæ, & collativa præmii, esset subjektivè onerosa: ergo daretur distinctio virtualis decretorum, quam non admittimus. ant. quoad 1. p. est nostra conclusio: quoad 2. probatur. Formalitatem decreti absolute conferendi præmium debet præcedere absoluta visio meritorum, & illam, saltem eminentialiter, dirigere: ergo hæc formalitas est subjektivè onerosa. prob. conf. Post visionem absolutam meritorum non potest DEUS non concipere voluntatem præmiandi: ergo hæc voluntas est subjektivè onerosa. Resp. neg. 2. p. ant. ad prob. conc. ant. neg. conf. ad hujus prob. dist. ant. non potest DEUS non concipere voluntatem præmiandi ex suppositione, quod jam antecedenter liberaliter voluerit præmium

promittere. conc. ant. non posita hac suppositione. neg. ant. & conf. Potuisset DEUS absolute nolle præmiare merita: unde ipsa volitio præmiandi est subjektivè purè liberalis; neque enim, ut jam diximus à n. 560, merita possunt causare actum voluntatis Divinæ, sed tantùm hujus objectum, seu passivam collationem præmii.

Urgebis. Formalitas intentiva gloriæ non supponit scientiam visionis de meritis absolute futuris: formalitas executiva gloriæ eam supponit: ergo adhuc distinguuntur virtualiter. Resp. neg. conf. Hæc præsuppositio, vel non præsuppositio, tantùm infert distinctionem formalem, ut jam diximus à n. 560. nam decretum DEI virtualiter indivisibile habet plures formalitates, tum scientiæ, tum volitionis, invicem formaliter, non autem realiter, aut virtualiter, ad se priores, vel posteriores: & decretum, de quo modo agimus habet 1. formalitatem intentivam gloriæ, 2. collativam gratiæ. 3. visionis absolute meritorum. 4. collationis absolute præmii, seu gloriæ, videatur etiam n. 555. & infra n. 709. Ad do tantùm, hanc difficultatem æquè premere eos, qui, admisso decreto virtualiter indivisibili, volunt, ad gloriam prædefiniri homines primùm post merita absolute prævisa; nam hi debent tamen admittre, quod prædefiniantur homines ad gratiam ante merita absolute prævisa, adeoque jam una formalitas decreti, nempe collativa gratiæ, est subjektivè liberalis: consequenter debent isti authores nostris hisce responsis objectioni simili satisfacere.

ARTICULUS VIII.

An reprobatio positiva detur ante peccata absolute prævisa.

699. Sicut Prædestinatio, ita & Reprobatio potest aliqua radicalis, alia formalis dici. Reprobatio radicalis est, qua DEUS vult homini tantùm inefficacem gratiam conferre, non quidem, ut intendatur ab ipso inefficax quâ talis, sed, quæ talis sit ex malitia hominis. Reprobatio formalis est, qua DEUS non vult homini conferre gloriam, & iterum in negativam, & positivam subdividitur. Negativa est pura negatio prædestinationis, seu electionis ad gloriam, quando scilicet DEUS aliquos non eligit. Positiva (quæ intelligitur per reprobationem strictè dictam) est ex Magistro Sententiarum lib. 1. dist. 40. Præscientia iniquitatis quorundam, & preparatio damnationis eorundem: scilicet, ut addit Magister ibidem, DEUS alterum præscit, & non preparat, id est, iniquitatem: alterum præscit, & preparat, scilicet æternam penam. Unde reprobatio, sicut prædestinatio, stat in actu intellectus, & voluntatis. Reprobi autem communiter dicuntur præsciti, non prædestinati: licet aliquando S. Augustinus, & etiam Concilium Valentinum cit. num. 687. dicant, prædestinationem impiorum ad mortem.

700. Dari reprobationem, etiam positivam, est innegabile; quia utique DEUS multos positivè damnat, & propter eos, præsupposita ipsorum iniquitate, præparavit infernum.

Sig

Sic pluribus *Matth. 25. v. 41.* dicit Christus: *Discedite à me maledicti in ignem æternum, qui parati estis diabolo.* Multo minus negari potest reprobatio negativa, quæ ex positiva sequitur, quæque ad minimum infertur ex illo *ad Rom. 9. vers. 22.* ubi quidam vocantur *vasa iræ apta in interitum*, scilicet *ij*, in quibus DEUS voluit ostendere iram, & notam facere potentiam suam: hoc est, quos voluit damnare. Iterum *Ecclesiastici 9. v. 11.* dicitur: *Speciem mulieris aliene multi admirati reprobi facti sunt.* item *1. Corinth. 9. v. 27.* *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo, ne forte, cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar:* Et quamvis fortè vox reprobis possit accipiantum pro improbo, ut observat Suarez *l. 5. de reprobatione c. 1. num. 1.* tamen etiam optimè cum S. Anselmo exponi potest in significatione Scholasticis usurpata pro reprobo.

701. Jam reprobationis negativæ comparativæ, id est, horum potius, quam illorum, nulla datur causa ex parte hominum. ita S. Thomas citandus *num. 705. & alii.* Ratio est; quia DEUS pro sua libertate alios eligit, alios non eligit. Certè negatio primæ gratiæ congruæ, ex qua videtur secutura finalis iniustitia, non datur ob peccatum præcedens; quia nullum præcedit. Nec recurras ad peccatum originale; quia in primis hoc non est datum in Angelis, inter quos tamen plures fuere negativè reprobati: dein hominibus tam prædestinatis, quam reprobis commune est.

Unde quamvis, ut probat Fasolus *tom. 2. in primam partem quest. 23. art. 5. dub. 1.* peccatum originale possit esse causa negativæ reprobationis absolutæ, in hoc sensu, quodd DEUS homines in originale lapsos, atque, ut ait D. Augustinus, in damnationis massa inclusos, potuerit iuste in ea relinquere: non tamen potuit esse causa, ut DEUS ob illud potius hunc, quam alium, in ea relinqueret. Quare autem DEUS hos eligit, alios negligat, spectat ad abyssum iudiciorum Divinorum. videantur dicta *n. 632.* Reprobationis autem positivæ causa se tenet ex parte hominis, & sunt peccata ipsius, infernum promerita. Quaritur tamen hæc, an decretum DEI, positivè reprobativum hominis, detur ante peccata absolute prævisa, sicut prædestinatio, vel an primum post scientiam visionis de illis.

702. Dico. Repugnat reprobatio positiva ante absolutam prævisionem peccati: unde ea datur primum post peccata absolute prævisa (quamvis jam ab æterno detur; quia nempe omne decretum DEI debet dari ab æterno.) ita S. Thomas *quest. 6. de veritate art. 1. ad ultimum.* Scotus *in primum dist. 41. quest. unica §. potest aliter.* Suarez *l. 5. de reprobatione cap. 3.* ubi plures citat acriter censurantes oppositam sententiam. Fasolus *tom. 2do. in 1. part. quest. 23. art. 5. num. 10. & alii communissimè.* Probatur 1. autoritate Concilii Valentini citati *num. 687.* & plurium Patrum, quos citat Suarez. Prob. 2. ratione. Reprobatio positiva est preparatio pœnæ inferni pro homine, & est positiva ordinatio, vel adjudicatio ejusdem ad pœnas inferni: sed hæc repugnat ante absolutam prævisionem peccati: ergo, prob. min. Adjudicare hominem pœnis, vel ordinare ad illas, ante culpam absolute prævisam, ut rectè ait Scotus *loco cit.* sapit inclinationem

animi ad puniendum, vel crudelitatem, quæ DEO repugnat: ergo, ant. cuilibet intellectui ritè disposito per se patet: certè, sicut ordinare hominem ad præmium, & felicitatem, sapit benignitatem, & liberalitatem, sic econtra ordinare eum ad pœnam sapit proclivitatem ad puniendum.

Hoc magis patet ex ipso modo tendendi decreti, qui esset iste: *Quia video, si Petrus haberet hæc auxilia, dissentiret, & peccaret, ideo volo ipsum damnare ad infernum, & propterea volo ipsi conferre dicta auxilia, & ejus peccatum permittere:* qui modus utique indicat inclinationem ad puniendum, seu crudelitatem; quia intendit pœnam ut finem, auxilia, & peccata, ut media. Quod DEUM insuper etiam ex eo capite dedecere videtur; quia hac ratione amaret, & vellet aliquo modo peccata, ut media ad finem à se intentum, nempe damnationem. Confirm. Si DEUS ante peccata actu puniret, ageret contra benignitatem effectivè: ergo, si ante peccata absolute prævisa jam decernit punire, agit contra benignitatem, saltem affectivè.

703. Jam effectus reprobationis, ut docet Suarez *lib. 5. de reprobatione cap. 7.* debent esse illius, qui reprobat, adeoque DEI: unde peccata non sunt effectus reprobationis, ut impie docuit Calvinus: sed tantum permissio peccati, & insuper pœna inferni. Permissio peccati, ut habet Suarez, est effectus reprobationis negativæ, saltem, si non sit pœna alterius peccati; quia permissio ista datur ante culpam: adeoque non potest infligi per iudicium punitivum, quale est reprobatio positiva. Pœna inferni autem est effectus reprobationis positivæ; quia ob culpam infligitur. Potest etiam reprobationis positivæ effectus esse mors, si infligitur in pœnam peccati, maximè finalis. Non tamen omnis permissio peccati est effectus reprobationis; quia etiam in electis DEUS sæpè permittit peccata gravia: sed tantum illa permissio est effectus reprobationis, quæ connexa est cum finali peccato, & æterna damnatione. Vide Suarez *loco citato.*

ARTICULUS IX.

Solvuntur Objectiones.

704. **O**B. 1. *Ad Rom. 9. v. 22.* dicitur, *DEUS volens ostendere iram, & notam facere potentiam suam, sustinuit in multa patientia vasa iræ apta in interitum:* ergo, ante absolutam prævisionem peccati, DEUS aliquos aptat in interitum, ad ostendendam scilicet iram suam. Confir. Ibidem *v. 12.* dicitur: *Non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei; quia major serviet minori, sicut scriptum est: Jacob dilexi, Esau autem odio habui:* ergo, sicut independentè à meritis DEUS Jacob dilexit, hoc est, prædestinavit, ita Esau odio habuit, hoc est, reprobavit. Resp. neg. conf. Textus tantum significat, DEUM, etiam post absolute prævisa peccata, non statim punire, sed patienter differre pœnam ad ostendendam clariùs pœnæ iustitiam, & iram post peccata. S. Thomas etiam *1. part. quest. 23. art. 5. ad 3.* illud *sustinuit* exponit per vocem *permisit.* Ad confir. neg. conf. In primis hoc textu non usi sumus ad probandam præ-

prædestinationem ante merita absolute prævisa: sed, si etiam per eum probaretur prædestinatio illa, non statim probaretur reprobatio; quia non eodem modo de una, ac de altera, accipiendum eum textum probatur ex bonitate DEI. Ad summum probaretur reprobatio negativa. vide etiam de hoc textu num. 626.

705. Ob. 2. Idem Apostolus ad Rom. 9. vers. 17. inducit DEUM loquentem de Pharaone: *Quia in hoc ipsum excitavi te, ut ostendam in te virtutem meam*: ergo Pharaon fuit à DEO antecederet ad peccata ordinatus ad ostendendam iustitiam DEI. Confir. 1. Proverb. 16. v. 4. dicitur: *Universa propter semetipsum operatus est Dominus, impium quoque ad diem malum*: ergo. Confir. 2. ex S. Thoma 1. part. quest. 23. art. 5. ad 3. ubi ait: *Quare hos elegit in gloriam, & illos reproboavit, non habet rationem, nisi Divinam voluntatem*: ergo reprobatio datur antecederet ad merita. Resp. neg. conf. illud excitavi non significat positivam excitationem, sed tantum permissivam; nam sæpe Scriptura loquitur de permissione DEI, quasi de actione positiva, vel etiam præcepto, ad declarandam ejus certitudinem: unde hic textus communissimè exponitur: *Ego permisi tua scelera, quæ dein ordinavi ad ostendendam meam potentiam*.

Neque etiam particula *ut* ibi accipienda est causaliter, ut significet finem, antecederet à DEO intentum; sed tantum consecutivè, ut significet eventum futurum, non quidem ex intentione DEI antecederet, sed ex alia suppositione. ita Suarez l. 5. de reprobatione c. 4. n. 10. Huc facit S. August. l. 1. ad Simplicianum quest. 2. agens de obduratione Pharaonis, & sic scribens: *Ut obduratio DEI sit nolle misereri: ut non ab illo erogetur aliquid, quo sit homo deterior, sed tantum, quo sit melior, non erogetur*: & paulò inferius: *Ob hoc DEUS dicatur obdurare peccantes quosdam, quia non eorum miseretur, non quia impellit, ut peccent*.

Ad 1. confir. neg. conf. Non operatur DEUS impium quàm talem; aliàs esset auctor peccati: sed tantum operatur hominem, quem negativè reprobando permittit fieri improbum, eumque post absolute prævisa peccata consequenter ordinat ad diem vindictæ malum. Ad 2. confir. dist. conf. reprobatio positiva datur antecederet ad merita. neg. conf. negativa. conc. conf. De hac enim tantum loqui S. Doctorum patet ex verbis his statim subjunctis: *Unde Augustinus dicit super Joannem: Quare hunc trahat, & illum non trahat, noli velle dijudicare, si non vis errare*. Ecce per reprobare intelligit non trahere, seu negare auxilium efficax.

706. Ob. 3. Bonitas DEI non minùs relucet ex pœna peccati, quàm ex præmio boni operis: ergo, si DEUS ad ostendendam bonitatem potest prædestinare ante merita absolute prævisa, poterit etiam ante eadem reprobare. Confir. DEUS ratione supremi dominii potest innocentem cruciare pœnis æternis inferni: ergo etiam ante peccata absolute prævisa damnare. Resp. dist. ant. Bonitas DEI relucet non minùs, & eodem modo. neg. ant. non minùs, sed diverso modo. conc. ant. & neg. conf. Bonitas iustitiæ elucet tunc; quando supponuntur peccata absolute prævisa; si enim hæc non supponan-

tur, elucet in puniendo crudelitas. At bonitas liberalitatis, & misericordiæ, elucet in beneficiando, etiam, imò magis ante merita.

Ad conf. neg. ant. Si homo bestiam ita torqueret, censeretur crudelis. Dein homo ita cruciatus esset in morali necessitate desperandi, in quo DEUS non potest eum ponere ex sua determinatione. Respondent alii 2. omiff. ant. neg. conf. Reprobare positivè, significat per sententiam juridicam destinare ad pœnas illas, tanquam punitionem, seu pœnam, non tantum tanquam ad cruciatum: quam sententiam DEUS ferre non potest, ante peccatum absolute prævisum.

707. Ob. 4. DEUS pro libitu, ante omne prævisum peccatum, potest homini negare bonum indebitum, quale est gloria: ergo potest etiam decernere pœnam. Resp. 1. neg. conf. illud enim non sapit crudelitatem, saperet autem istud. Resp. 2. neg. ant. si sermo sit de hac providentia, in qua negatio gloriæ est conjuncta cum incurfu pœnæ æternæ, & in qua DEUS vult omnes salvos fieri. Dices, posse homines reprobari ratione contracti peccati originalis. Resp. hoc negat Suarez lib. 5. de reprobatione cap. 2. n. 11. & dicit, quòd DEUS in hac providentia neminem positivè excludat à regno ratione peccati originalis, ut præcisè contracti in Adamo; quia DEUS stante inclusione nostrarum voluntatum in Adamo, & hujus peccato, tamen adhuc omnes homines vult salvos fieri; quamvis dein aliquos reprobet, ratione peccati originalis, in iis habitualiter perseverantis usque ad mortem, cujus tamen perseverantiæ causa DEUS non est.

Id certè falsum est, quod Janfenius voluit, nempe omnes reprobos positivè reprobari ob originale peccatum; nam plurimis hoc in baptismo remissum est, & tamen postea ob actualia peccata gravia damnati sunt. Quando autem S. Augustinus variis locis ait, per peccatum originale genus humanum factum esse quandam massam damnatam, plus non vult asserere, quàm, DEUM relictis in ea massa, hoc est, negativè reprobatis, non facere injuriam: extractis autem, seu prædestinatis, exhibere magnam misericordiam.

708. Ob. 5. contra 2. partem conclusionis. DEUS non potest, etiam post peccata absolute prævisa, ante actualem eorum existentiam, jam infligere pœnam: ergo neque potest eam ab æterno decernere. Confir. Ante peccatum absolute existens, nemo est pœnæ dignus: ergo nemo potest damnari; quia injustum est damnare necdum pœnæ dignum. Resp. neg. conf. DEUS non potest primum in tempore concipere decretum, & aliunde est metaphysicè certus de peccato futuro: ergo potest ab æterno hominem damnare; quia per hoc nulla injuria infertur homini; si damnatio non mandetur executioni ante actualem existentiam peccati: secus, si ante commissum peccatum jam sententia mandaretur executioni; nam tunc fortè esset crudelitas: at hoc DEUS non facit. Ad confir. neg. conf. Si cognoscitur infallibiliter futurus pœnæ dignus, potest damnari, præsertim ab eo, qui non potest primum in tempore damnare.

709. Pro coronide tandem, & simul exactiore intelligentia prædestinationis, & reprobationis, revoco in memoriam, quod sæpius suprà dictum, scilicet, solam scientiam mediam, in sensu strictiore, præcedere decretum; quia scilicet sola constituit actum primum metaphysicum ad illud: non autem præcedere scientiam visionis, quæ, ut explicatum num. 555. tantum formaliter præcedit, & eminentialiter dirigit ad decretum. Unde in complexo ex scientia visionis, & decreto, concipi debent formalitates, modò scientiæ, modò decreti; sive, modò formalitates actuum intellectus, modò formalitates actuum voluntatis, inter se succedentes, vel suo modo subordinatæ, ut magis declaratum num. 559.

Series autem istarum formalitatum, supponendo præviam scientiam mediam, sic se habet Loquendo de prædestinatione. 1. DEUS prædestinat, seu eligit hominem ad gloriam, tanquam ad finem. 2. Prædestinit meritum, seu actum bonum, tanquam medium ad gloriam, & tanquam finem gratiæ, & actus primi liberi. 3. Simul prædestinit statim individuum actus, seu ad hoc determinat; ad quid enim tantum indeterminatè prædestinat; cum statim possit determinatè prædestinare? 4. Decernit conferre actum primum liberum creatum, qui includit gratiam prævisam congruam. 5. Ad exigentiam libertatis creatæ collatæ decernit non impedire suam omnipotentiam: quæ ratione hæc applicatur. 6. Videt actum absolutè futurum. 7. Decernit ipsam executionem, seu collationem gloriæ, existentibus jam meritis, suo tempore faciendam.

At in reprobatione aliter se res habet; quia neminem DEUS eligit ad infernum, nec intendit, vel prædestinat actum malum. Unde, primò confert DEUS libertatem creatam, & in hac gratiam. Secundò decernit non impedire omnipotentiam. Tertio permittit peccatum. Quarto, quia hoc facit invitus, non permittit plus, quam necessarium sit ad salvandam libertatem, hoc est unum: adeoque determinat ad individuum. Quintò videt peccatum absolutè futurum. Sextò decernit executionem, seu inflictionem poenæ æternæ, suo tempore executioni mandandam.

DISPUTATIO V.

De Mystério Sanctissimæ Trinitatis.

710. **D**E hoc Mystério S. Augustinus l. 1. de Trinitate c. 3. rectè ait. Nec periculosius alicubi erratur, nec laboriosius aliquid queritur, nec fructuosius aliquid invenitur. Circa idem varii hæretici in varios errores prolapsi sunt 1. Sabellius docuit, unum esse DEUM, ut in natura, ita etiam in Persona: & dici trinum, duntaxat ob diversas operationes, scilicet Patrem, ut Principium omnium, Filium, ut sapientiam, Spiritum Sanctum, ut auctorem sanctitatis. Ex hoc autem, cum inferretur, Patrem etiam esse passum pro nobis, & Sabellii afsectu id concederent, Patropassiani sunt dicti. Hanc hæresin suscitavit denuo Michaël Servetus

Genevæ ob blasphemias in SS. Trinitatem, adnitente etiam Calvino, combustus.

2. Arius distinxit tres Personas, sed solum Patrem voluit esse DEUM, Filium verò esse primam creaturam, ac per hunc Spiritum Sanctum, & reliquas dein creaturas esse productas. 3. Macedonius admisit quidem Filium Patri per omnia similem, sed voluit, Spiritum Sanctum esse creaturam. 4. Græci schismatici Spiritum Sanctum negant à Filio procedere. 5. Trithetæ dixerunt, tres Personas Divinas esse tres DEOS, etiam quoad essentiam distinctos: cum quibus videtur sensisse quidam Clericus in Francia, ut habet S. Anselmus l. de incarnatione Verbi cap. 1. § 3. 6. Anastasius Imperator edicto sanxit, non Trinitatem, sed Quaternitatem adorandam esse. De his, aliisque hæreticis, mysterium hoc impugnantibus, videri potest Ruiz de Trinit. disp. 19. sec. 1. item disp. 20. sec. 2.

At Catholica Ecclesia contra omnes hos errores in Concilio Lateranensi sub Innocentio III. C. *Damnamus de summa Trinitate* sic definivit: Nos autem, sacro approbante Concilio, credimus, & confitemur cum Petro Lombardo, quod una quædam summa res est, incomprehensibilis quidem, & ineffabilis, quæ veraciter est Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus, tres simul Personæ, ac sigillatim quælibet earundem: & ideo in DEO solummodò Trinitas est, non quaternitas; quia quælibet trium Personarum est illa res, videlicet substantia, essentia, seu natura Divina: quæ sola est universorum principium, præter quod aliud inveniri non potest: & illa res non est generans, neque genita, nec procedens: sed est Pater, qui generat: & Filius, qui gignitur: & Spiritus Sanctus, qui procedit, ut distinctiones sint in Personis, & unitas in natura. Licet igitur alius sit Pater, alius Filius, alius Spiritus Sanctus, non tamen aliud: sed id, quod est Pater, est Filius, & Spiritus Sanctus, idem omnino, ut secundum orthodoxam, & Catholicam fidem substantiales esse credantur. Hucusque Concilium.

QUESTIO I.

De Cognoscibilitate hujus mysterii.

ARTICULUS I.

An hoc mysterium, & quomodo possit cognosci.

711. **D**ico 1. Mysterium hoc ratione naturali non est cognoscibile. ita communissima cum Sancto Thoma q. 10. de veritate (quæ est de mente) a. 13. contra Raymundum Lullum, de cujus doctrina vide Vasquium in 1. p. disp. 133. c. 4. & Ruiz disp. 41. sec. 1. quorum prior eum excusat, alter inculcat. Prob. conclus. 1. Luc. 10. v. 22. dicitur: Nemo scit, quis sit Filius, nisi Pater, & quis sit Pater, nisi Filius, & cui voluerit Filius revelare: quod testimonium ad nostram assertionem confirmandam affert Concilium Nicænum: hinc etiam Matth. 16. v. 17. Sancto Petro, Christum Filium DEI profitenti, reposuit Dominus: